

4.3
Poul Christensen
Møgelvangvej 2
7830 Vinderup

Dato: 20.11.2013
Sagsnr.: 004855-2013
Henv. til: Brian Daniel Bak
Tlf.: 96117795

Tillæg nr. 1 til § 11 MILJØ- GODKENDELSE af 18-8-2010

af mink- og kvægbruget

Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
beliggende på matr. nr. 51a Sønderhede, Sevel m.fl.

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I HEN-
HOLD TIL LOV NR. 1486 AF 4/12-2009
OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF HUS-
DYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	6
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	7
GENERELLE FORHOLD	7
<i>Dokumentation</i>	7
<i>Udnyttelse af godkendelse</i>	7
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	7
<i>Landskabelige og kulturhistoriske forhold</i>	7
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	7
<i>Stalde</i>	8
<i>Foder</i>	8
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	8
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	8
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	8
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	9
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	9
<i>Grundvand</i>	9
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD	10
KLAGEVEJLEDNING	10
OFFENTLIGGØRELSE	10
RETSBESKYTTELSE	12
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	12
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	12
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	14
GENERELLE FORHOLD	14
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	14
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	15
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	17
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	17
<i>Stalde</i>	18
<i>Valg af teknologi i staldanlæg</i>	19
<i>BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak</i>	21
<i>Ventilation</i>	22
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	22
<i>Diverse</i>	23
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	23
<i>Ammoniak</i>	23
<i>Ammoniakkbelastningen ved udbringning af husdyrgødning</i>	26
<i>Lugt</i>	26
<i>Transport</i>	26
<i>Restvand og spildevand</i>	26
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	26
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	27
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	27
<i>Sædskifte</i>	29
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	29
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer</i>	32

<i>Grundvand</i>	32
<i>Bilag IV-arter</i>	35
<i>Generelle betragtninger for Natura 2000-områder</i>	35
<i>Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer</i>	36
<i>Nitratudvaskning i det ansøgte projekt</i>	37
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000-område(r)</i>	38
<i>Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt</i>	40
<i>Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000-område(r)</i>	43
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	45
BILAG	46
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	46
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN	47
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING	48
BILAG 4 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG	49
BILAG 5 – GYLLETRANSPORTRUTER	50
BILAG 6 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG	51
BILAG 7 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE	52
BILAG 8 – AREALER DEL 1/3	53
BILAG 9 – AREALER DEL 2/3	54
BILAG 10 - AREALER DEL 3/3	55
BILAG 11 – BILAG IV ARTER I TILKNYTNING TIL UDBRINGNINGSAREALER	56
BILAG 12 – GRUNDVANDSFORHOLD	57
BILAG 13 – JORDBUNDSTYPER	58
BILAG 14 – LAVBUNDSAREALER, OPLAND OG DETAILAFVANDINGSFORHOLD	59
BILAG 15 – RISIKOOMRÅDER FOR NITRATUDVASKNING (NITRATKLASSE)	60
BILAG 16 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER.....	61
BILAG 17 – § 21 VURDERING FRA SKIVE KOMMUNE 1/2	62
BILAG 17 – § 21 VURDERING FRA SKIVE KOMMUNE 2/2	63
APPENDIKS 1 - NATURA 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD - STATUS FOR UDPEGNINGSGRUNDLAG SAMT FORUDSÆTNINGER FOR ANVENDELSE AF HUSDYRLOVENS BESKYTTELSESNIVEAU.....	64
APPENDIKS 2 - NATURA 2000-VANDOPLAND VENØ SUND - STATUS FOR UDPEGNINGSGRUNDLAG SAMT FORUDSÆTNINGER FOR ANVENDELSE AF HUSDYRLOVENS BESKYTTELSESNIVEAU.....	69
APPENDIKS 3 - NATURA 2000-VANDOPLAND SKIVE FJORD, LOVNS- SAMT RISEGÅRDE BREDNING - STATUS FOR UDPEGNINGSGRUNDLAG SAMT FORUDSÆTNINGER FOR ANVENDELSE AF HUSDYRLOVENS BESKYTTELSESNIVEAU.	74

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	20.11.2013
Godkendelse hjemmel, lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	§ 11
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Poul Christensen
CVR-nr. / P-nr.	21321540 / 1004852859
Husdyrbrugets adresse	Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
Husdyrbrugets telefonnumre	97448608 / 20148608
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Poul Christensen
Husdyrbrugets e-mail:	poul.jane@mail.tele.dk
Matrikel	51a Sønderhede, Sevel m.fl.
CHR	57275
Byggetilladelse	Du bedes være opmærksom på, at såfremt dit projekt omfatter udvidelser i form af byggeri, ombygning eller lignende, skal der forinden søges om byggetilladelse hos byggemyndigheden.
Ejendomsnr.	661-0186476
Husdyrbrugets konsulent	Carsten Hejlesen, Heden og Fjorden, e-mail: che@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 18-01-2013 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup. Husdyrbruget bliver større end 75 DE og mindre end 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er ikke omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet².

Udkast til tillæg til miljøgodkendelse har været i 3 ugers høring i perioden fra den 29-10-2013 til den 19-11-2013, hvor der ikke indkom bemærkninger.

Med dette tillæg ophører husdyrbrugets svinehold og minkfarmen udvides til 6.000 årstæver. Kvægholdet forbliver uændret. Arealvurderingen i tillægget erstatter arealdelen i eksisterende miljøgodkendelse af 18-08-2010.

Den ansøgte udvidelse skal jf. husdyrlovens § 26 stk. 2 vurderes ud fra en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højst over en 8-årig periode. Idet bedriften tidligere er miljøgodkendt af Holstebro Kommune, jf. ovenstående, er den nu ansøgte udvidelse vurderet ift. den drift der var gældende før meddelelse af eksisterende miljøgodkendelse.

Dyreholdet udvides fra de nuværende 142,12 til 180,37 DE fordelt på 6.000 minktæver samt en mindre ammekvægbesætning. I forbindelse med udvidelsen etableres der ca. 5 stk. nye 4-rk. åbne minkhaller i forlængelse af den eksisterende minkfarm.

Husdyrbruget opfylder krav om anvendelse af BAT (bedste tilgængelige teknik) ved udmugning af gyllerender 2 gange pr. uge, proteinreduceret foder, halm ad libitum og 36,5 cm brede gyllerender i samtlige minkhaller. Med anvendelsen af disse tiltag nedbringes ammoniakfordampningen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende i tre forskellige kystoplande samt i oplandet til to søer i Natura 2000-område. Ca. halvdelen af udspretningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. For at sikre drikkevandskvaliteten i området er der stillet vilkår om, at de berørte arealer dyrkes med ekstra efterafgrøder, så udvaskningen reduceres svarende til planteavl.

Udvidelsen er ligeledes vurderet i relation til omkringliggende § 3 natur, da der rundt om husdyrbruget ligger både overdrev, hede og mose.

¹ Lov nr. 1486 af 4/12-2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 2008/1/EF.

Meddelelse om godkendelse

Tillægget til miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 75 DE, men under 250 DE og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed ikke omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 6000 årstæver, 3 ammekøer (400-600 kg), 2 kvier (tung race, 6-27 mdr.), 1 småkalv (0-6 mdr., tung race), 2 tyrekalve (40-220 kg) og 2 ungtyre (220-440 kg) svarende til i alt 180,37 DE på husdyrbruget matr. nr. 51a Sønderhede, Sevel m.fl., beliggende Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup.

Tillægget til miljøgodkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Tillægget til miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredje mand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Brian Daniel Bak
Fagkoordinator

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Vilkår 8-16, 18, 21-25 samt 50-67 i miljøgodkendelse af 18-8-2013 ophæves ved ibrugtagning af dette tillæg.
2. Husdyrbruget er omfattet af vilkårene i både dette tillæg og vilkårene i miljøgodkendelse af 18-8-2010.
3. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i dette tillæg til miljøgodkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.

Udnyttelse af godkendelse

4. Tillæg til miljøgodkendelse bortfalder, såfremt det ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.

Husdyrbrugets anlæg

Landskabelige og kulturhistoriske forhold

5. Der skal senest ved etablering af de nye minkhaller etableres og stedse vedligeholdes skærmende beplantning omkring den "østlige og vestlige udvidelse ved tillæg 2013", jvf. bilag 3. Beplantningen skal bestå af et minimum tre-rækket læhegn af hjemmehørende løvfældende træer og buske.

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller) fordelt på dyretyper. Antallet af dyreenheder er således kun retningsgivende for godkendelsestypen.

6. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Mink, årstæver	6.000	176,47
Ammekvæg, årsdyr (500 kg.), st. race	3	1,88
Kvier (6-26 mdr), st. race	2	1,02
Småkalve (0-6 mdr), st. race	1	0,27
Tyrekalve (0-6 mdr), st. race	2	0,24
Ungtyre 220-440 kg, st. race	2	0,50
I alt		180,37

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet i Skema 3.

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Stalde

7. På både eksisterende og nye haller skal der etableres 36,5 cm brede gylle-render i henhold til byggeblad 110.05-03.
8. I alle nye og eksisterende minkhaller skal gødningsrenderne tømmes mindst to gange om ugen. Der må forløbe højst fire døgn mellem to tømninger. I perioder med længerevarende hård frost kan tømning undlades. Såfremt Holstebro Kommune vurderer det nødvendigt, skal der skal føres logbog med angivelse af datoer og tidspunkter for tømningerne.
9. Minkene skal have adgang til halm ad libitum. Ud over trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.

Foder

10. På hele farmen skal der i uge 30-47 der anvendes foder til hvalpene med et proteinindhold på maksimalt 31 % af OE (omsættelig energi). Ansøger skal dokumentere procentsatsen med en produktionsplan fra foderleverandøren, hvoraf den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår.

Miljø- og ressourcestyring

11. Der skal foretages energigennemgang af husdyrbruget, såfremt det årlige energiforbrug overstiger 90.000 kWh. En energifaglig konsulent skal gennemgå husdyrbruget med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier indføres. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedrørende belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, maskinel, automatik og lignende samt heraf afledte forhold. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontrolrapport skal fremsendes til Holstebro Kommune.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

12. Tillægget til miljøgodkendelse omfatter de udbringningsarealer, der fremgår af bilag 7-10 samt skema 9.
13. Marknummer 34-0 og 43-0 skal drives med handelsgødning.
14. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 180,37 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 8, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,36 DE/ha.

Udbringning af husdyrgødning

15. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I byzone og tætbebyggede områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.
16. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

17. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.

Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

18. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Grundvand

19. Der skal hvert år etableres 12 % efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrødekrav. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som er gældende for de lovpligtige efterafgrøder, men skal i modsætning til de generelle efterafgrøder etableres hvert år. Efterafgrøderne skal selvstændigt fremgå af gødningsregnskabet til NaturErhvervsstyrelsen.
20. Efterafgrøderne i vilkår 19 samt 7 procentpoint af de lovpligtige efterafgrøder skal etableres på mark 1-0, 7-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 18-0, 18-1 og 22-0.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 11 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 18.12.2013, kl. 17:00 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce på Holstebro Kommunes hjemmeside den 20.11.2013.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, så vidt muligt elektronisk på teknik.miljoe@holstebro.dk eller via post til Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro. Klagen videresendes derefter til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Natur- og Miljøklagenævnet sender en opkrævning, når nævnet har modtaget klagen. Klagegebyret er 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside. Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvist medhold i din klage.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

Poul Christensen, Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse samt kopi er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening - lokalafdeling Holstebro, E-mail: dnholstebro-sager@dn.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø, E-mail: dn@dn.dk (Interesseorganisation)
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø, E-mail: nst@nst.dk (Myndighed)
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, E-mail: midt@sst.dk (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia, E-mail: mail@dkfisk.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, E-mail: enie@eaaa.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, E-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk (Interesseorganisation)
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk (Interesseorganisation)
- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, Hagevej 14, 6990 Ulfborg, E-mail: jens-son@mail.dk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-mail: natur@dof.dk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland) v/ Lars H. Hansen, Sandbækvej 26, 6971 Spjald, E-mail: holstebro@dof.dk (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 Kbh. N, E-mail: husdyr@ecocouncil.dk (Interesseorganisation)
- Holstebro Museum, E-mail: Mette.klingenberg@holstebro-museum.dk (Myndighed)
- Kulturarvstyrelsen, H. C. Andersens Boulevard 2, 1553 Kbh. V, E-mail: post@kulturarv.dk (Myndighed)
- Carsten Hejlesen, Heden og Fjorden, e-mail: che@hfic.dk (ansøgers rådgiver)
- Skive Kommune, Natur- og miljøafdelingen, tek@skivekommune.dk (§ 21 høringsparter)

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Suan Khamsuwan Christensen, Søvejen 29, 7830 Vinderup (ejer af Skavevej 2 og 2A)
- Ulla Nielsen & Michael Bek, Møgelvangvej 1, 7830 Vinderup
- Annemarie Mikkelsen & Leif Olsen, Djeldvej 69, 7830 Vinderup
- Heidi Vedel Lauridsen og Kim Lauridsen, Møgelvangvej 5, 7830 Vinderup
- Bent Kærgaard, Møgelvangvej 9, 7830 Vinderup
- Bo Pe, Højvang 3, 7800 Skive (arealforpagtning)
- Ole Vestergaard, Hovgårdvej 17, 7830 Vinderup (arealforpagtning)
- Jane Jakobsen, Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup

I perioden 29-10-2013 til 19-11-2013 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring hos nedenstående:

- Suan Khamsuwan Christensen, Søvejen 29, 7830 Vinderup (ejer af Skavevej 2 og 2A)
- Ulla Nielsen & Michael Bek, Møgelvangvej 1, 7830 Vinderup
- Annemarie Mikkelsen & Leif Olsen, Djeldvej 69, 7830 Vinderup
- Heidi Vedel Lauridsen og Kim Lauridsen, Møgelvangvej 5, 7830 Vinderup
- Bent Kærgaard, Møgelvangvej 9, 7830 Vinderup
- Bo Pe, Højvang 3, 7800 Skive (arealforpagtning)
- Ole Vestergaard, Hovgårdvej 17, 7830 Vinderup (arealforpagtning)
- Jane Jakobsen, Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
- Skive Kommune, Natur- og miljøafdelingen, tek@skivekommune.dk (§ 21 høringsparter)

I 3 ugers nabohøringen er der indkommet bemærkninger fra følgende:

- Der er ikke indkommet bemærkninger i høringsperioden.

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup, samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2021.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 20.11.2013. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Denne godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra offentliggørelse. Herved forstås, at der inden 2 år fra godkendelsen er meddelt, skal foreligge skriftlig aftale med entreprenør om opførelse af de nye stalde/bygninger, som derefter skal være opført indenfor 1 år. Dyreholdet skal derefter konstant udvides til det når den godkendte størrelse.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 4/1997 om godkendelse af husdyrbrug
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav
- Vejledning nr. 1/2005 om rotter
- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003
- Skadedyrslaboratoriet: Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr i 2003
- Vejledning nr. 1027/2007 om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Udover vilkårene i nærværende tillæg til miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og forordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 11, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

Ansøger og ejerforhold

Poul Christensen ejer og driver husdyrbruget på Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup under CVR nr. 21321540. Husdyrbruget drives, som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Poul Christensen. Den

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der er i miljøgodkendelse af 18-8-2010 stillet vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

Lokalisering og planmæssige forhold

Bedriften ligger cirka 1,2 km sydvest for landsbyen Djeld, 3 km syd for Sevel byzone og 6,5 km sydøst for Vinderup. Husdyrbrugets beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Skema 1. Lokalisering og planmæssige forhold.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste nabo, byzone m.v.:	Afstand
Nærmeste nabo (Møgelvangvej 1, 7830 Vinderup) – krav 100 meter	242 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde Sevel - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	3 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende Djeld - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	1,2 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, Djeld - vurdering indenfor 300 meter	1,2 km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Kategori 1-natur - ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	4 km
Kategori 2-natur ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder (krav 10 m)	> 5 km

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - Nye minkhaller	110 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - Nye minkhaller	1,4 km
Vandløb, grøft, dræn og søer >100 m ² (krav 15 m) - Nye minkhaller	0,8 km
Åbne vandløb og søer (> 100 m ²) (krav 100) - Nye minkhaller	0,8 km
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - Nye minkhaller	160 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - Nye minkhaller	> 1 km
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - Nye minkhaller	130 m
Naboskel (krav 5 m) - Nye minkhaller	5 m

Samlet vurdering

Det vurderes, at de nye minkhaller opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større end 10 ha, overdrev større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.
- Pelsdyrbekendtgørelsen: § 2 lokalisering af pelsdyrfarme.
- Pelsdyrbekendtgørelsen: § 3 Afstandskrav til nabobeboelse.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Vurdering i forhold til anlægget

Husdyrbrugets eksisterende anlæg ligger uden for landskabelige interesseområder, kystnærhedszone, sø- og åbeskyttelseslinie, eller med diger, men tæt på beskyttede fortidsminder i det kulturhistoriske område "Oldtidsvejen", jvf. bilag 4. "Oldtidsvejen" består af en koncentration af gravhøje, der har været og til dels stadig kan ses ad et forløb fra Vestkysten ved Bovbjerg og ind i landet mod Hagebro ved Karup å. Benævnelsen er opstået fordi det antages, at der allerede tidligt har været betydelig færdsel inden for en korridor omkring forløbet af gravhøjene. Afstanden fra fortidsminderne og til de nye minkhaller/hegning af minkfarmen er ca. 95 meter, og ligger dermed inden for beskyttelseszonen. Holstebro Kommune har meddelt dispensation efter lov om naturbeskyttelse § 65, stk. 3, jævnfør § 18 (fortidsmindebeskyttelseslinien omkring fr. 2006/50 og 51), idet det vurderes, at det ansøgte ikke vil forringe indblikket til fortidsminderne.

Husdyrbrugets anlæg er beliggende i et område indenfor skovbyggelinien, jvf. bilag 4. De nye minkhaller vil også være beliggende indenfor skovbyggelinjen. Skovbyggelinjen medfører, jvf. Naturbeskyttelseslovens § 17 stk. 1, at der er byggeforbud, når der er tale om offentlig skov. Dog er der undtagelser fra forbuddet, jvf. § 17 stk. 2, pkt. 4, der angiver, at driftsbygninger, som er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene er undtaget.

Det vurderes, at husdyrbrugets anlæg ligger udenfor de områder, der har særlig interesse, hvad landskabelige værdier angår. Området er et typisk landbrugsområde, hvor terrænet falder jævnt i sydøstlig retning.

Nybygningerne falder visuelt sammen med de øvrige driftsbygninger og det vurderes derfor ikke at forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status.

De to eksisterende gyllebeholdere ligger i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, hvorfor disse ikke visuelt ændrer på området, da de er placeret umiddelbart øst for det eksisterende anlæg.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

Samlet vurderes det, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte ikke visuelt vil ændre på området, da der er etableret afskærmede bevoksning omkring hele minkfarmen som supplement til de eksisterende læhegn/beplantninger.

Det vurderes, at det samlede bygningsanlæg, efter udbygningen, vil fremstå som en driftsmæssig enhed.

Driftsbygningerne er delvist afskærmet mod nord og vest af eksisterende læhegn i området. Området falder en smule i sydøstlig retning, hvilket slører indsynet noget – specielt fra nordvest. Anlægget er dog stadig forholdsvis markant, når man kommer ad Møgelvangvej fra sydøst, og der skal derfor etableres afskærmende beplantning omkring hele minkfarmen, jvf. pelsdyrfarmsbekendtgørelsens § 6.

Vurdering i forhold til arealer

Beskyttede fortidsminder

I eller ved flere marker, jvf. bilag 16, ligger flere beskyttede fortidsminder i form af gravhøje. Selve gravhøjene er enten beliggende uden for de respektive markarealer eller ikke omfattet af markdriften. Gravhøjene er, jvf. § 29f i museumsloven, beskyttet af en 2 m beskyttelseszone, hvor der ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der stilles ikke skærpende vilkår. Jvf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre Kommunen meddeler dispensation hertil. Der ligger et mindre fredet område med flere fortidsminder 720 meter syd for anlægget og udenfor arealerne.

Beskyttede diger

Der er ikke registreret diger, som er beskyttede i.h.t. Museumslovens § 29a på ejendommens arealer, men der løber et dige parallelt med vestsiden af mark 22-0.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget har ansøgt om en ændret sammensætning af dyreholdet på husdyrbruget i forhold til det i miljøgodkendelsen af 18-8-2010 ansøgte. Husdyrbruget ønsker at øge minkproduktionen samtidig med, at svineproduktionen ophører, jvf. Skema 2 i de staldsystemer, der er angivet i Skema 3.

Skema 2. Produktionsstørrelse i henhold til § 11 miljøgodkendelse af 18-08-2010 samt ansøgt udvidelse i tillæg nr. 1.

Dyreart og dyretype	Godkendt produktion af 18-08-2010		Ansøgt produktion	
	Antal	DE		
Mink, årstæver	3.500	102,94	6000	176,47
Slagtesvin (30-108 kg)	1.230	35,28		
Ammekvæg, årsdyr (500 kg.), st. race	3	1,88	3	1,88
Småkalve (0-6 mdr), st. race	1	0,27	1	0,27
Kvier (6-26 mdr), st. race	2	1,02	2	1,02
Tyrekalve (0-6 mdr), st. race	2	0,24	2	0,24
Ungtyre 220-440 kg, st. race	2	0,50	2	0,50
I alt		142,13		180,37

Produktionsniveau

Minkproduktionen foregår som batchproduktion alt ind/alt ud, således at produktionen har en årlig cyklus med start i december og afslutning med pelsning. Ammekvægbesætningen omfatter fortrinsvis udegående dyr, således at ungtyre dog er på stald i en del af året.

Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen eller dele heraf ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Dyreholdet fremgår af Skema 3, hvor antallet af ansøgte dyr samt stalde og staldsystem fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 2.

Skema 3. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal og staldsystem.

Stald nr.	Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Ansøgt drift		Staldsystem
			Antal	DE	
ST-165137	Østlig 1/4 fra N	Minktæver	643	18,91	Lukkede og åbne minkhaller, 36,5 cm render, udmugning 2 gange om ugen, halm ad libitum og proteinindhold 31 % af OE uge 30-47.
ST-165138	Østlig 2/4 fra N		589	17,32	
ST-165139	Østlig 3/4 fra N		535	15,74	
ST-165140	Østlig 4/4 fra N		696	20,47	
ST-165549	Vestlig 1/4 fra N		643	18,91	
ST-165550	Vestlig 2/4 fra N		589	17,32	
ST-165551	Vestlig 3/4 fra N		536	15,76	
ST-165552	Vestlig 4/4 fra N		696	20,47	
ST-165141	Østlig Udvidelse ved tillæg 2013		536	15,76	
ST-165553	Vestlig Udvidelse ved tillæg 2013		537	15,76	
ST-165133	Stald til amme-kvæg	Ammeko (400-600 kg)	3	1,88	Dybstrøelsesstald (primært ungtyre) - Kvæget er primært udegående, men er af beregningstekniske grunde placeret indendørs.
		kvier (tung race, 6-27 mdr.),	2	1,02	
		småkalv (0-6 mdr., tung race)	1	0,27	
		tyrekalve (40-220 kg)	2	0,24	
		ungtyre (220-440 kg)	2	0,50	
			180,37		

I forbindelse med udvidelsen opføres 5 stk. 4-rk. minkhaller á 24 fag i sydlig forlængelse af den eksisterende farm, jvf. bilag 2. Udvidelsen af dyreholdet finder både sted i de nye haller og i de eksisterende haller, hvor det etableres etagebure.

I de følgende afsnit (BAT i staldanlæg) er beskrevet de punkter som ansøger har anført i forbindelse med valget af de enkelte respektive tiltag til både BAT og generelle krav samt fravalget af andre generelle virkemidler i forbindelse med ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Valg af teknologi i staldanlæg

Ved miljøgodkendelse og tilladelse af husdyrbrug skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af, om husdyrbruget anvender teknologi, der svarer til "Bedste Tilgængelige Teknik" - BAT.

Bedste tilgængelige teknik for en række områder er beskrevet i EU's BAT notat (BREF-dokumentet) for svin og fjerkræ. Miljøstyrelsen har derudover fastlagt en række vejledende emissionsniveauer for ammoniak, som vurderes at kunne opnås ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik for svin og kvæg, og herunder er udgivet en række teknologibeskrivelse for staldtyper. Der er ikke fastlagt vejledende emissionsniveauer eller udgivet teknologibeskrivelser for mink. Natur- og Miljøklagenævnets har i sagen NMK-131-00102 af 30/10-2012 truffet principiel afgørelse om BAT for en § 11 godkendt minkproduktion større end 75 DE. BAT niveauet er i afgørelsen fastlagt til:

	Forudsætninger	BAT niveau
Nye minkhaller:	Gyllerender kortere end 50 m	1,30 kg N /årstæve
Eksisterende Minkhaller:	Bagskylssystem, ophængte gyllerender længere end 50 meter, der ikke hænger i trapper	Eksisterende rendefredde Tømning af gyllerender dagligt Højst 31 % protein af OE i foderet uge 30-47 Halm ad libitum
	Øvrige minkhaller	Eksisterende rendefredde Tømning af gyllerender 2 gange ugentligt. Højst 31 % protein af OE i foderet uge 30-47 Halm ad libitum

I 2013 er der udført VERA-test vedr. effekten af hyppig udmugning på ammoniakfordampning fra mink. Forsøgene viste en betydelig større effekt end tidligere antaget. Der er fundet en reduktionseffekt på 30,6 % ved 2 gange ugentlig udmugning og 25,9 % ved daglig udmugning. De nye oplysninger er endnu ikke inkorporeret i ansøgningssystemets beregningsmodul. Miljøstyrelsen har endnu ikke truffet beslutning om den præcise effektangivelse af hyppig udmugning, f.eks. om effekten af 2 gange ugentlig udmugning og daglig udmugning bør vurderes ens. Som en midlertidig løsning, sættes ammoniakreduktionseffekten af hyppig udmugning til 27 % på Miljøstyrelsens Teknologiliste for både daglig og 2 gange ugentlig udmugning.

Ammoniakemissionsberegningerne i nærværende tillæg til miljøgodkendelse er baseret på ansøgningssystemets generelle beregningsmodul, der ikke tager hensyn til ovenstående VERA-test. Holstebro Kommune har derfor lavet en gennemgang af de tilgængelige teknikker for at vurdere om de kan anses som værende BAT.

Bedste tilgængelige teknik vurderes ud fra tilgængelighed, driftsstabilitet, proportionalitet og omkostningseffektivitet. Dette betyder bl.a., at teknologien maksimalt må koste 1 % af produktionsomkostningerne og maksimalt 100 kr. pr kg. sparet N for, at Holstebro Kommune vurderer teknologien som omkostningseffektiv.

Rendebredde

I henhold til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMK-131-00102 af 30/10-2012 er gyllerender med en bredde på 36 cm BAT. Holstebro Kommune vurderer ikke, at der er ændret på dette forhold.

Fodring

Natur- og Miljøklagenævnet fastslår i afgørelse NMK-131-00102 af 30/10-2012, at foder med et proteinindhold på højst 31 % af OE i uge 30-47 er BAT. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at foder med et proteinindhold på 31 % af OE i uge 30-47 er BAT.

Tildeling af halm

Natur- og Miljøklagenævnets principielle afgørelse NMK-131-00102 af 30/10-2012 fastlægger, at tildeling af halm ad libitum er BAT. Halm ad libitum som et miljøtiltag betyder, at der altid er tilgængeligt halm ovenpå burene, indenfor minkenes rækkevidde, således at dyrene kan trække halmen gennem buret, hvorved det ender på jorden under burene.

Tildelingen af halm ad libitum kan tolkes både som et dyrevelfærds-mæssigt tiltag eller som et miljømæssigt tiltag, ansøger kan vælge for at mindske ammoniakemissionen. Halm ad libitum som et dyrevelfærds-mæssigt lovkrav giver landmanden lov til at iværksætte nogle halmbegrænsende tiltag. Når halm ad libitum vælges i en ansøgning om miljøtilladelse eller -godkendelse, forstås at halm ad libitum fungerer som et miljøtiltag, hvorfor der skal være halm i tilstrækkelige mængder i og under burene til at opsuge den mængde urin, der ikke løber i gyllerenderne. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at der til stadighed er halm tilgængeligt ad libitum i og under burene, og at der ikke opstilles halmbegrænsende tiltag.

Halm ad libitum + 0,2 kg

Tilførsel af 0,2 kg halm pr. årstæve under burene, udover halm ad libitum, reducerer ammoniaktabet yderligere. Holstebro Kommune vurderer ikke, at tilførsel af ekstra 0,2 kg halm pr. årstæve pr. år under burene er BAT på baggrund af teknikens omkostningseffektivitet, jvf. nedenstående forudsætninger:

Ved anvendelse af halm ad libitum + 0,2 kg halm, reduceres der med 0,05 kg N pr. årstæve. Ammoniakemissionen reduceres derfor med 1 kg N pr. 20 årstæver. Halmforbruget for 20 årstæver er $0,2 \text{ kg halm} * 52 \text{ uger} * 20 \text{ årstæver pr. kg N} = 208 \text{ kg halm}$. Omkostningerne til indkøb af halm er 0,40-0,50 kr. pr kg, jf. KvægNøglen / Dansk Landbrugsrådgivning. Omkostningen til indkøb af halm vil være $208 \text{ kg halm} * 0,40\text{-}0,50 \text{ kr. pr. kg} = 83\text{-}104 \text{ kr}$. Halmen skal efter udmugning udbringes som fast gødning. Der kan udbringes fast gødning/halm på marken svarende til 1 kg reduceret N pr. minut. Omkostningen til udbringning vha. maskinstation er 800 kr. pr. time. Omkostningen til udbringning af halm svarende til 1 kg reduceret N vil være ca. 13 kr.

Omkostningerne ved anvendelse af halm ad libitum + 0,2 kg vil derfor være 96-117 kr. pr. kg N reduceret. Herudover er der omkostninger til opbevaring af halm før og efter anvendelse på minkfarmen, samt udlægning og udmugning på minkfarmen. Omkostningerne vil derfor overstige 100 kr. pr. kg reduceret N, og vurderes derfor ikke som omkostningseffektivt.

BAT emissionsgrænseværdier for ammoniak

Som opsummering af foregående afsnit er det Holstebro Kommunes vurdering, at BAT i relation til ammoniakemissionen svarer til 2 x ugentlig udmugning, 31 % protein af OE i foderet uge 30-47 og halm ad libitum og 36 cm brede gyllerender.

Holstebro Kommune har vurderet, at hele farmen skal beregnes som var der tale om nye haller, da udvidelsen både finder sted i eksisterende og nye haller.

Anvendes ovenstående forudsætninger i ansøgningssystemet medfører det et ammoniakemissionsniveau på 1,30 kg N pr. årstæve. Dette tal er i henhold til tidligere omtalte VERA-test ikke korrekt, og skal derfor anses som et forholdstal til at vurdere husdyrbruget BAT-tiltag.

Ansøger har principielt frit teknologivalg, men ansøger skal godtgøre, at valget af teknologier sikrer en ammoniakemission, der svarer til det beregnede BAT niveau.

Ansøger har indsendt en beregning af ammoniakemissionsniveauet på baggrund af de teknologier, der fremgår af skema 3. BAT niveauet fremgår af skema 4.

Skema 4. Beregning af BAT niveau for husdyrbruget/minkfarmen.

Minkhal.	Antal årstæver	Rende-bredde	Tømming af gyllerender	Protein af OE i foder uge 30-47	Tildeling af halm	Ammoniaktab stald + lager	Ammoniaktab pr. årstæve
Eksisterende minkhaller og nye minkhaller	6.000	36,0 cm	2 x pr. uge	31 %	ad libitum	7.800 kg N	1,30 kg N

Skema 5. Ansøgers valg af teknologi (ansøgt projekt) – IT ansøgning skema 49584

Minkhal nr.	Antal årstæver	Rende-bredde	Tømming af gyllerender	Protein af OE i foder uge 30-47	Tildeling af halm	Ammoniaktab stald + lager	Ammoniaktab pr. årstæve
Eksisterende minkhaller og nye minkhaller	6.000	36,5 cm	2 x pr. uge	31 %	ad libitum	7.689 kg N	1,28 kg N

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af beregningen i skema 5, at husdyrbruget/minkfarmen opfylder kravet om at anvende BAT. Ammoniakemissionen ved det ansøgte projekt er beregnet til 7717 kg N/år, og det beregnede BAT-niveau er 7800 kg N/år. Da ammoniakemissionen for hele husdyrbruget er mindre end det beregnede BAT-niveau for minkholdet vurderes husdyrbruget at leve op til BAT.

Der stilles på baggrund heraf vilkår om følgende teknologivalg:

- 2 x ugentlig udmugning i alle minkhaller
- maksimalt 31 % protein af OE i foderet uge 30-47
- bredde af gyllerender på mindst 36,5 cm
- tildeling af halm ad libitum uden halmbegrænsende foranstaltninger

Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle stalde. Ventilation på husdyrbruget forventes dermed ikke at kunne give anledning til gener for de omkringboende.

Idet staldventilationen er naturlig er den kun forbundet med et minimalt energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i minkhaller.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Der ændres ikke på opbevaringsanlæg til flydende og fast husdyrgødning på husdyrbruget i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet. For beskrivelse af opbevaringsanlæg henvises til miljøgodkendelse af 18-8-2010.

Der er i vilkår 28 i miljøgodkendelse af 18-8-2010 stillet vilkår om 9 mdr. opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.

I nedenstående Skema 5 angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Skema 5. Gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]
Gyllebeholder	1994	2005	1.500
Ny gyllebeholder	2011	---	1.500
Samlet opbevaringskapacitet:			3.000

Gylleproduktionen fra mink er ifølge Normtal for 2012 fra AU, Foulum 0,62 M³ pr. årstæve. Årsproduktionen er derfor 0,62 m³/årstæve * 6.000 årstæver = 3.720 m³. Dertil kommer vaskevand fra vask af fodermaskine og bundrammer samt regnvand på møddings-/halmplads på 63 m³. Totalproduktionen bliver derfor 3.863 m³. Husdyrbrugets opbevaringskapacitet svarer derfor til godt 9 mdr. produktion.

Diverse

Rengøring af staldanlæg samt håndtering, opbevaring og bortskaffelse af olie, spildolie, brændstof, affald, kemikalier, sprøjtemidler og medicin er beskrevet, vurderet og evt. reguleret i miljøgodkendelse af 18-8-2010. Opbevaringen af fast gødning og af døde dyr er beskrevet og vurderet i miljøgodkendelse af 18-8-2010, om end forhold om svineproduktionen er uaktuel med meddelelse af nærværende tillæg.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlæg og lagre er i ansøgningssystemet beregnet til 7.717 kg N/år, hvilket er en meremission på 2.591 kg N/år i forhold til nudrift og en meremission på 4.013 kg N/år i forhold til 1/1 2007-niveau, jvf. skema 6. Differensen mellem det samlede ammoniaktab i de to skemaer skyldes, at kvægholdet er placeret på stald i skema 49.854, mens det er udegående i 48.939. Ansøgers konsulent har oplyst, at det af regnetekniske årsager i ansøgningssystemet var nødvendigt. Holstebro Kommune har ikke vurderet dette nærmere, da skema 49.584 med det højeste ammoniaktab ligger til grund for vurderingen af ammoniaktabet til den omgivende natur.

Skema 6. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission Ansøgt drift ift. seneste med- delte miljøgod- kendelse 18-08- 2010 SKEMA ID 48.939	N-emission ansøgt drift ift. nudriften før 1-1-2007 SKEMA ID 49.584	N-emission ansøgt drift ift. nudriften før 1-1-2007 efter korrektur for VERA-test SKEMA ID 58.205
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja		
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion	4.247 kg N / år	1.699 kg N / år	1.265 kg N / år
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer, udvidelser, ændringer)	3034 kg N / år	5.582 kg N / år	4.158 kg N / år
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet	1 kg N / år	0 kg N / år	0 kg N / år

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Beskrivelse	N-emission Ansøgt drift ift. seneste med- delte miljøgod- kendelse 18-08- 2010 SKEMA ID 48.939	N-emission ansøgt drift ift. nudriften før 1-1-2007 SKEMA ID 49.584	N-emission ansøgt drift ift. nudriften før 1-1-2007 efter korrektion for VERA-test SKEMA ID 58.205
af det generelle ammoniakreduktionskrav			
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	409 kg N / år	409 kg N / år	437 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	0 kg N / år	4 kg N / år	4 kg N / år
Samlet ammoniaktab efter udvidelse	7.691 kg N / år	7.717 kg N / år	5.888 kg N / år
Meremission	2.591 kg N / år	4.013 kg N / år	2.184 kg N / år
Emission 2007 (før udvidelse)			

Skema 48.939 beskriver ændringen fra miljøgodkendelse af 18-8-2010 og til det ansøgte. I henhold til skemaet er det generelle krav om ammoniakreduktion overholdt for udvidelsen.

Ammoniakbelastning af naturområder

Som beskrevet under afsnittet "Valg af teknologi i staldanlæg" er der i 2013 gennemført VERA-test, der viser, at ammoniakreduktionen ved 2 ugentlige udmugninger reducerer ammoniaktabet med betydeligt mere end hidtil antaget. I henhold til Miljøstyrelsens teknologiliste kan den ammoniaktabs reducerende effekt af 2 ugentlige udmugninger sættes til 27 % i stedet for de 9 %, der hidtil har været gældende. Denne ændring af teknologilisten er endnu ikke indarbejdet i Miljøstyrelsens ansøgningsssystem. Holstebro Kommune har vurderet belastningen af den omgivende natur ud fra ammoniakemissionen korrigeret for VERA-testens resultater. Holstebro Kommune har korrigeret for VERA-forsøget ved at ændre bredden af gyllerenderne fra de ansøgte 36,5 cm til 48,5 cm. Denne fiktive ændring resulterer i en ammoniakreduktion på 0,30 kg N/årstæve oven i de 0,15 kg N/årstæve, der følger af 2 x ugentlig udmugning (i ansøgningssystemet), svarende til 0,45 kg N/årstæve eller $(0,45/1,65) = 27 \%$. Efter "VERA-korrektionen" reduceres husdyrbrugets kildeemission/ammoniaktabet til 5.888 kg N/år, jvf. skema 6.

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø. Mindsteafstanden hertil er lidt over 3 kilometer i nordøstlig retning.

De nærmest liggende naturområder, der er kortlagt indenfor habitatområdet og som er meget følsomme overfor atmosfærisk kvælstof, ligger dog lidt længere væk. Der er tale om et område med surt overdrev (naturtype 6230) på vestsiden af Stubbergård Sø i en afstand af 4 kilometer og et rigkær (naturtype 7230) på østsiden mere end 4 km fra anlægget.

Tålegrænsen for de to naturtyper er hhv. 10-20 kg og 15-25 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning omkring 16 kg N/ha/år kan den være overskredet især for overdrevets vedkommende.

Beregninger viser dog en ammoniakdeposition på 0,0 kg N/ha/år fra den samlede produktion efter udvidelsen i begge naturområder. Holstebro Kommune vurderer, at ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget i Natura 2000-område N41 væsentligt negativt.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)

Det nærmeste naturareal, der er omfattet af kategori 2, er et overdrev, der er ligger 4,2 km nordøst for husdyrbruget lige uden for grænsen til EF-habitatområde nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø. Naturområdet er således beliggende i samme retning og længere væk end kategori 1 naturområderne. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbruget ikke vil påvirke kategori 2 naturområderne væsentligt negativt.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

Landskabet mellem husdyrbrugets anlæg og de omgivende naturområder er vurderet som "Landbrugstype", der er bestående af åbent land med dyrkede marker og/eller græsarealer – med læhegn, enkelte områder med træer, partier med krat, spredte bygninger mv.

I en afstand af ca. 200 m øst for husdyrbrugets anlæg findes et overdrevsområde, som formodentligt er omfattet af reglerne for kategori 3 natur, jvf. bilag 6. Overdrevet er nyregistreret af Naturstyrelsen i forbindelse med den landsdækkende omregistrering af områder beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Naturstyrelsen beskriver områdets naturtilstand som ringe, men nævner dog nogle naturtypekarakteristiske arter som lyng-snerre, hedelyng, blåbær og pille-star. Det er vanskeligt herudfra at vurdere ejendommens påvirkning på overdrevet, men de nævnte arter indikerer dog en kvælstoffølsom naturtype. Holstebro Kommune har vurderet naturområdet som et lysåbent område med blandet middelhøj bevoksning med enkelte træer samt randbevoksning. Depositionsberegninger viser en kvælstofdeposition på 0,5 kg N/ha/år fra udvidelsen og 4,2 kg N/ha/år fra den samlede produktion efter udvidelsen. Da merdepositionen er mindre end 1 kg N/ha/år er husdyrlovens regler for kategori 3 natur således overholdt, og kommunen har ikke mulighed for at skærpe beskyttelsesniveauet.

Vest for anlægget, i en afstand på ca. 500 meter, ligger en kategori 3 mose, der er C-målsat i kommuneplanen. Mosen er væsentligt tilgroet, og er i ruhed vurderet som skov. Depositionsberegninger viser en kvælstofdeposition på 0,4 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,8 kg N/ha/år fra den samlede produktion efter udvidelsen. Da merdepositionen er mindre end 1 kg N/ha/år er husdyrlovens regler for kategori 3 natur således overholdt, og kommunen har ikke mulighed for at skærpe beskyttelsesniveauet.

Sydvest for anlægget, i en afstand af ca. 600 meter, ligger en kategori 3 hede, der er C-målsat i kommuneplanen. Naturområdet er lysåbent og domineret af lav bevoksning med en gennemsnitshøjde under ½ meter (stort set) uden højere buske og træer (bn). Depositionsberegninger viser en kvælstofdeposition på 0,1 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,1 kg N/ha/år fra den samlede produktion efter udvidelsen. Da merdepositionen er mindre end 1 kg N/ha/år er husdyrlovens regler for kategori 3 natur

således overholdt, og kommunen har ikke mulighed for at skærpe beskyttelsesniveauet.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Udbringningsarealer for husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er registreret flere vandhuller beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Der gøres opmærksom på, at der om søer og vandhuller med et overfladeareal over 100 m² gælder krav om 10 meter brede dyrkningsfrie bræmmer, jf. Lov om randzoner.

Lugt

Dyreholdet på husdyrbruget vil efter meddelelse af nærværende tillæg primært bestå af mink med et kvæghold, der er mindre end 15 DE. Husdyrbruget reguleres derfor kun i henhold til pelsdyrbekendtgørelsens afstandsregler. Disse er overholdt for farmen, jvf. afsnit om lokalisering og planmæssige forhold.

Transport

Der vil ikke være væsentlige ændringer, idet der vil være et fald i antal transporter vedr. svin, men disse opvejes af stigning vedr. mink.

Restvand og spildevand

Tag- og overfladevand fra de nye minkhaller ledes til faskine og videre til nedsivning. Der skal i forbindelse med ansøgning om byggetilladelse fremsendes ansøgning om etablering af faskine.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring er overordnet beskrevet i hovedmiljøgodkendelsen af 18-8-2010, hvor der er stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der konstant er fokus på at reducere forbruget.

Med nærværende tillæg ophører svineholdet, og husdyrbruget ændrer derved ressourceprofil, da f.eks. ventilationssystem i svinestalde ikke anvendes længere. Det er i ansøgningen oplyst, at dieselolieforbruget forventes at stige med 3.800 liter, jvf. skema 7.

Skema 7. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen	Ændring
EL forbrug [kWh]	66.000	66.000	0
Vand [m ³]	1.950	1.950	0
- heraf vaskevand	150	150	
Dieselolie [liter]	8.200	12.000	46 %

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at husdyrbruget gennemgås af en energikonsulent med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang f.eks. skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisparkatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførsel af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpe typer etc.

Et forventet el-forbrug på 66.000 kWh efter udvidelsen betyder, at der gennemsnitligt forbruges 11 kWh per årstæve. Holstebro Kommune har kontaktet el-selskaber, som erfarer, at det gennemsnitlige elforbrug er cirka 15-15,5 kWh per årstæve på de minkfarme, som er gennemgået en optimering efter en energigennemgang. Det forventede el-forbrug ligger således væsentligt under det gennemsnitlige el-forbrug på minkfarme. Såfremt minkfarmen ikke overstiger et el-forbrug på 15 kWh per årstæve, altså overstiger et samlet el-forbrug på 90.000 kWh, vurderes der ikke at være proportionalitet i en energigennemgang. Ovenstående sikres med vilkår, og i den forbindelse ophæves vilkår 50 og 51 i miljøgodkendelse af 18-8-2010.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Med dette tillæg til miljøgodkendelse ophæves vilkårene 52-67 i eksisterende miljøgodkendelse af 18-8-2010 og erstattes af vilkårene i dette tillæg.

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejet og forpagtet af husdyrbruget på Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup. Gødningsaftalerne på obj 28-obj 31 i miljøgodkendelse af 18-8-2010 udgår. Markerne 34-0, 35,0, 35-1, 36-0, 37-0, 38-0, 40-0, 41-0, 41-1, 42-0, 43-0, 45-0, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0 og 49-1 er nye ejede eller forpagtede udspretningsarealer. Markernes placering fremgår af bilag 7-10. Nærværende tillæg erstatter arealdelen i miljøgodkendelse af 18-8-2010, om end Skive Kommune vurderer, at § 21 udtalelse i bilag 20 i miljøgodkendelse af 18-08-2010 stadig er gældende.

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejet eller forpagtet af husdyrbruget på Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup. Der afsættes ikke husdyrgødning til aftalearealer. Markerne 31,0, 32-0 og 34-0 tilhørende Niels Jacobsen, Højvang 3, 7800 Skive er beliggende i Skive Kommune. Mark 31-0 og 32-0 indgår i miljøgodkendelse af 18-8-2010, mens mark 34-0 er ny, jvf. bilag 10. Ansøger har oplyst, at mark 34-0 dyrkes med handelsgødning, hvorfor Skive Kommune har vurderet, at såfremt, der stilles fastholdelsesvilkår herom, er der ikke behov for en ny § 21-udtalelse, jvf. bilag 20 i miljøgodkendelse af 18-8-2010. Husdyrgødningen er sammensat, jf. Skema 8.

Skema 8. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til udbringning.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Møgelvangvej 2	Minkgylle	26.278	6.017	176,47
Møgelvangvej 2	Dybstrøelse	400	50	3,89
I alt		26.678	6.168	180,37

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 8 angivne.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 150,26 ha, hvoraf 28,04 ha er forpagtede. Derudover er der to markarealer (mark 34-0 og 43-0) med et areal på 4,46 ha, der dyrkes under CVR-nr. 21321540, og hvor der ikke udbringes husdyrgødning. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 9 og er beliggende i henhold til bilag 7-10.

Skema 9. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
1-0	15,59	Poul Ejnar Kirkegaard Christensen, Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
7-0	4,77	
8-0	2,20	
9-0	1,80	
10-0	0,58	
11-0	18,00	
15-0	6,43	
18-0	3,49	
18-1	4,45	
19-0	9,73	
22-0	2,22	
37-0	8,07	
38-0	4,80	
45-0	3,84	
46-0	3,72	
47-0	11,18	
48-0	12,74	
49-0	4,28	

Marknr.	Ha	Ejerforhold
49-1	4,34	
I alt	122,22	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
31-0	5,69	Niels Jacobsen, Højvang 3, 7800 Skive
32-0	3,17	
35-0	5,68	Ole Vestergaard, Hovgårdvej 17, 7830 Vinderup
35-1	1,00	
36-0	9,30	
40-0	2,45	
41-0	0,43	Jane Jakobsen, Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
41-1	0,12	
42-0	0,18	
I alt	28,04	Ha forpagtede arealer
I alt	150,26	ha forpagtede og ejede arealer

Arealer dyrket under CVR nr. 2132154 med handelsgødning		
34-0	2,33	Niels Jacobsen, Højvang 3, 7800 Skive
43-0	2,12	Ejet af Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup
I alt	4,46	ha gylleaftaler

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 25 og 26 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til miljøgodkendelsens vilkår eller forudsætninger.

Sædskifte

Alle arealerne drives med S4 sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte.

Udbringning af husdyrgødning

Beskrivelse i ansøgningen

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx: regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend og helligdage), udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle), krav om nedfældning på visse arealer tæt

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

på sårbar natur (sort jord og græs indenfor bufferzoner til §7 arealer), krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter, krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha, krav til efterafgrøder Der udarbejdes hvert år en mark og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Gyllen nedfældes typisk til vårsæd og slangeudlægges i vintersæd. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lign.. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT. Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til NaturErhvervstyrelsens norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af gylle

Husdyrbrugets nye udspretningsarealer er primært beliggende nordvest for Sevel By, jvf. bilag 9. Arealerne er beliggende op til 8 km fra husdyrbrugets anlæg. Gylle vil blive transporteret med gyllevogn via Møgelvangvej, Djeldvej, Sevelvej og Hovgårdvej til udbringningsarealerne, jvf. bilag 5. Holstebro Kommune vurderer, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener.

Gener fra udbringning af gylle

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Hvis gyllen nedfældes eller køres ud på vejetablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Udbringningsarealerne 40-0, 41-0, 41-1 og 42-0 ligger mindre end 200 meter fra byzonen til Sevel By. Mark nr. 40-0 er beliggende i kommuneplanens område 08.B.03, der er ubebygget område udlagt til boligformål. Arealerne er derfor omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage:

§ 28. Husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning (ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle)
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder
- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen
- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord
- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande
- der skal være en 2-10 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspredning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- anvendelse af godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene
- behandling af husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

På baggrund heraf stiller Holstebro Kommune vilkår om, at udbringning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, så vidt muligt på hverdage indenfor normal arbejdstid, og med nedbringning af gyllen i tæt bebyggede områder.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

Udspretningsarealerne mark nr. 31-0, 32-0 og 34-0 ligger i Skive Kommune, der har vurderet, at udbringningsarealerne ligger uden for områder med drikkevandsinteresser, jvf. bilag 20 i miljøgodkendelse af 18-8-2010, og bilag 17 i dette tillæg..

Udbringningsarealet mark nr. 43 beliggende i Holstebro Kommune ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), udenfor nitratfølsomt indvindingsområde (NFI) og indsatsområde for nitrat (ION), udenfor indvindingsopland til almen vandforsyning og udenfor beskyttelseszonen for vandværksboringer. Idet der ikke er en risiko for forurening af drikkevand til almen vandforsyning ved udbringning på dette areal, vurderes det ikke yderligere.

Alle øvrige udspretningsarealer beliggende i Holstebro Kommune ligger i OSD, jvf. bilag 12. Udbringningsarealerne mark nr. 1-0, 7-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 15-0, 18-0, 18-1, 19-0 og 22-0 ligger helt eller delvist indenfor NFI og ION. Mark nr. 18-0, 19-0 og 22-0 ligger helt eller delvist i indvindingsopland til Vinderup Vandværk, mark nr. 1-0, 10-0, 11-0, 15-0, 18-1, 40-0, 41-0, 41-1 og 42-0 ligger helt eller delvist i indvindingsopland til Sevel Vandværk og mark nr. 37-0 og 38-0 ligger helt eller delvist i indvindingsopland til Ejsing vandværk. Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor 300 meters beskyttelseszonen for vandværksboringer.

Der vurderes i det følgende på udspretningsarealerne mark nr. 1-0, 7-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 15-0, 18-0, 18-1, 19-0, 22-0, 37-0, 38-0, 40-0, 41-0, 41-1 og 42-0, da der her vil kunne være risiko for forurening af grundvand til almene vandforsyninger.

Mark nr. 1-0, 7-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 15-0, 18-0, 18-1, 19-0 og 22-0

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 70 og 50 meter, faldende mod syd.

I de omkringliggende boringer ses der i de øverste 50 meter et akkumuleret lerdække på mellem 2 og 9 meter over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket og mellem 0 og 14,5 meter under grundvandsspejlet. I boringerne mod nord er de tykkeste lerlag påtruffet.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 33 og 24 meter under terræn. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 27-17,5 meter og 32,5 og 30 meter. Markarealerne ligger i grundvandsskel.

Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er varierende mellem grovsandet jord (JB1), finsandet jord (JB2) og lerblandet sandjord (JB3/4).

De omkringliggende boringer anvendes til husholdning (1-2 husstande) og markvanding.

Ved arealerne er der ud fra boringsdata påvist rimelig til dårligt lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand. Dette stemmer overens med, at statens kortlægning har vist, at området for udbringningsarealerne er nitratfølsomt, og der skal ske indsats i forhold til nitrat. Holstebro Kommune er ved at udarbejde indsatsplan for området.

Der ses ingen tegn på nitratforurening i råvandsanalyser fra Sevel Vandværks boringer. I råvandet fra Vinderup Vandværks boringer ses der ikke indhold af nitrat i vandet. I de tre aktive indvindingsboringer ses der dog en svag stigning i sulfatindholdet i alle tre boringer. Dette kan skyldes pyritoxidation, hvilket er tegn på, at nitrat reduceres, og dermed at der er nitrat i grundvandet.

Mark nr. 40-0, 41-0, 41-1 og 42-0

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 22 og 30 meter.

I de omkring liggende boringer ses der i de øverste 100 meter et akkumuleret lerdække på ca. 14 meter over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket og mellem 58 og 70 meter under grundvandsspejlet.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 17,8 og 18,5 meter under terræn. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis ca. 7,5 meter og ca. 20 meter faldende mod henholdsvis østnordøst og nordnordøst.

Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er lerblandet sandjord (JB3/4).

De omkringliggende boringer anvendes til husholdning (1-2 husstande) og mejeri.

Ved arealerne er der ud fra boringsdata påvist god lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand. Dette stemmer overens med statens kortlægning, der ikke har udpeget området som nitratfølsomt.

Mark nr. 37-0 og 38-0

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 30,5 og 42,5 meter faldende mod nordøst.

I de omkringliggende boringer ses der i de øverste 70 meter et akkumuleret lerdække på mellem 7,5 og 16,5 meter over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket og mellem 17 og 40 meter under grundvandsspejlet.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 8 og 16,5 meter under terrænet. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis ca. 12,5 meter og ca. 12-15 meter faldende mod henholdsvis østnordøst og nordnordøst.

Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er lerblandet sandjord (JB3/4).

De omkringliggende boringer anvendes til markvanding.

Ved arealerne er der ud fra boringsdata påvist god lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand. Dette stemmer overens med statens kortlægning, der ikke har udpeget området som nitratfølsomt.

Der er foretaget en samlet vurdering på baggrund af kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv, der er implementeret i de statslige vandplaner. Det kan på baggrund af ovennævnte ikke udelukkes, at der er en risiko for at kvalitetskravet til drikkevand på 50 mg/l nitrat ikke kan overholdes ved den ansøgte udspretning på mark nr. 1-0, 7-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 18-0 18-1 og 22-0.

På baggrund af ovenstående og med hjemmel i husdyrbekendtgørelsens bilag 3 (nr. 1280 af 8. november 2013) vurderes det, at der i miljøgodkendelsen af ejendommen Møgelvangvej 2, 7830 Vinderup skal fastsættes vilkår om en maksimal udvaskning fra rodzonen svarende til nitratudvaskningen fra et planteavlbrug med et standard planteavlssædskifte på mark nr. 1-0, 7-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 18-0, 18-1 og 22-0, dog kan en udvaskning på 61 mg/l accepteres, såfremt dette er højere end planteavlsniveau.

Ansøger har ønsket at anvende efterafgrøder i stedet for grundvandssædskifte til at reducere udvaskningen. Ansøger har derfor opdelt husdyrbrugets arealer i henhold til ovenstående. Mark 1-0 til 22-0 andrager et samlet areal på 69,25 ha., og der er lavet en virkemiddelsberegning på disse arealer, jvf. skema nr. 53.606. Ved anvendelse af et reduceret harmonitryk på 1,20 DE/ha ved 34 årstæver pr. DE og 26 % efterafgrøder udover de af NaturErhvervstyrelsens lovpligtige efterafgrøder på de 69,25 ha, vil udvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer være mindre end eller lig med 61 mg N/l. Ved overgang til 30 årstæver pr. DE skal harmonitrykket kun reduceres til 1,36 DE/ha, da dette svarer til forudsætningerne for beregningerne.

Ansøger har foreslået, at beskyttelsen af NFI-området klares ved, at der stilles krav om, at der hvert år skal være de lovpligtige 14 % og 26 % ekstra efterafgrøder, altså i alt 40% af de 69 ha med efterafgrøder. Holstebro Kommune stiller et fastholdelsesvilkår hertil.

Holstebro Kommune stiller som udgangspunkt vilkår på bedriftsniveau. Da de 69,25 ha med sårbare grundvandsarealer kun udgør 46 % af bedriftens arealer, stilles der

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

vilkår om, at der på bedriftsniveau etableres $((69,25/150,26) * 26 \%) = 12 \%$ efterafgrøder ud over det til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrødekrav. Dette niveau indgår i hovedansøgning, jvf. skema nr. 49.584. Herudover stilles der vilkår om, at efterafgrøderne målrettes, så der hvert år på bedriftsniveau etableres efterafgrøder svarende til $(12+6,45) \% \sim 19 \%$ på mark 1-0 til 22-0, hvilket svarer til ca. 40 % efterafgrøder på mark 1-0 til 22-0.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rastområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til ejendommen:

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten er ikke registreret i området.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Padde: Såvel stor vandsalamander og løgfrø som spidssnudet frø er fundet i vandhuller i tilknytning til mark nr. 18-0, jvf. bilag 11. Under forudsætning af overholdelse af 10 meter dyrkningsfrie bræmmer, jvf. lov om randzoner, omkring vandhullerne ventes dog ingen negativ effekt på arterne.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Karup Å og Storå, men vil næppe blive negativt påvirket af projektet.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der af kommu-

nalbestyrelsen, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen³, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁴. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyr-godkendelsesbekendtgørelsens⁵ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere, om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for de(t) givne opland(e), hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret. I nærværende tillæg til miljøgodkendelse er udbringningsarealerne beliggende i oplandet til tre forskellige kystoplande jvf. bilag 15.

Jvf. appendiks 1 og 2 vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau (bilag 3) i oplandet til Nissum Fjord samt Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund er opfyldt, da der ikke er konstateret en forøget udledning. Produktionen af husdyr har siden 2007 været faldende i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund samt i Nissum Fjord herunder i deloplandene til Nissum Fjord. Herudover er der ikke konstateret en forøget udledning af næringsstoffer fra andre kilder i oplandet.

Jvf. appendiks 3 vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau (bilag 3) i oplandet til Skive Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning ikke er opfyldt, da der siden 2007 er konstateret en forøget udledning til kystoplandet. Udvaskningen fra udbringningsarealerne i kystoplandet må derfor ikke overstige udvaskningen fra planteavl.

³ Bek. nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁴ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁵ Bek. nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

64,68 ha er beliggende i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund, der er karakteriseret som et kvælstoffølsomt overfladevand, hvorfor udspretningsarealer beliggende i områder med et nitratreduktionspotentiale på <50 % er udlagt som nitratklasse 1, jvf. bilag 15. På disse sårbare arealer må der maksimalt udbringes 50 % af det generelle harmonitryk uden anvendelse af virkemidler til reduktion af nitratudvaskningen. Ved anvendelse af virkemidler må mængden af husdyrgødning øges, såfremt den resulterende N-udvaskning til rodzonen ikke overstiger N-udvaskningen ved det reducerede harmonitryk.

Herudover har husdyrbruget 54,23 ha udbringningsarealer beliggende i oplandet til Felsted Kog i Nissum Fjord.

De resterende 31,35 ha er beliggende i oplandet til Skive Fjord. Udviklingen i dyrehold er stigende i oplandet til Skive Fjord, jvf. appendiks 3, hvorfor udvaskningen fra udbringningsarealerne i oplandet ikke må overstige en N-udvaskning svarende til planteavlssædskifte, jvf. beskyttelsesniveauet i bilag 4, nr. 2, pkt. C.

Som del af ansøgningen er der indsendt en reference N-udvaskningsberegning (skema ID 49.585) for udbringningsarealerne beliggende i oplandet til Nissum Fjord og Venø Bugt med anvendelse af husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau, jvf. dennes bilag 3, samt en reference N-udvaskningsberegning (skema ID 49.586) for udbringningsarealerne beliggende i oplandet til Skive Fjord, der fastlægger N-udvaskningen svarende til planteavlssædskifte.

Skema 10. Fordeling af udbringningsarealer i rel. til oplande, nitratklasser og harmonireduktionsprocent samt beregning af maksimal N-udvaskning for udbringningsarealer i forskellige oplande med hhv. faldende og stigende husdyrhold, herunder fastlæggelse af virkemidler til reduktion af N-udvaskningen.

Opland(e) / Projekt	Nissum Fjord & Venø bugt	Skive Fjord	Ansøgt projekt
Udvikling i dyrehold	Faldende	Stigende	
Udbringningsareal i nitratklasse 0	54,23 ha	31,35 ha	85,58 ha
Udbringningsareal i nitratklasse 1	64,68 ha	0,00 ha	64,68 ha
Udbringningsareal i nitratklasse 2	0,00 ha	0,00 ha	0,00 ha
Udbringningsareal i nitratklasse 3	0,00 ha	0,00 ha	0,00 ha
Samlet areal	118,91 ha	31,35 ha	150,26 ha
Relativ arealfordeling	79,14%	20,86%	100%
Harmonireduktionsprocent	91,84%	100,00%	93,54%
N i Udbragt husdyrgødning	21.099 kg N	0 kg N	26.678 kg N
Udnyttelseskrav	75%	100%	74%
Maksimal N-udvaskning	82,4 kg N/ha	69,7 kg N/ha	79,8 kg N/ha
Ansøgt N-udvaskning			73,8 kg N/ha
Efterafgrøder ud over Naturerhvervs generelle krav			12%
Ansøgt sædskifte	S2/S4	S1/S3	reference
Generelt harmonikrav			1,41 DE/ha
Ansøgt harmonitryk	1,36 DE/ha	0,00 DE/ha	1,36 DE/ha

Holstebro Kommune vurderer derfor, at det ansøgte projekt overholder husdyrlovens generelle og udvidede beskyttelsesniveau, jvf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 og 4.

Holstebro Kommune vurderer, at efterafgrøder og harmoniforhold er anvendt som virkemidler til reduktion af N-udvaskningen, hvorfor der i miljøgodkendelsen stilles vilkår om, at der skal etableres 12 % efterafgrøder ud over NaturErhvervs generelle krav, samt at husdyrbrugets harmoniforhold maksimalt må være 1,36 DE/ha ved 30 årstæver pr. DE, hvilket vil være gældende på godkendelsestidspunktet.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000-område(r)

I henhold til miljøstyrelsens vejledning er det en forudsætning, at
Pkt. 2A) nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 % eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog
Pkt. 2B) må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 % eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

AD pkt. 2

Det vurderes, som tidligere beskrevet, at Nissum Fjord er et lukket vandområde, mens Venø Bugt vurderes som et åbent vandområde. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at den husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning fra det samlede

husdyrbrug, der ansøges om, ikke må udgøre mere end 1 % af den samlede nitrat-udvaskning, jvf. pkt. 2B, i oplandet til Nissum Fjord, mens udvaskning til Venø Bugt må andrage op til 5 %, jvf. pkt. 2A.

Skema 11. Beregning af det relative husdyrgødningsbetingede nitratbidrag til Natura 2000 vandområder.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	N65 - Nissum Fjord
Delområde - kystopland	Nissum Fjord	Felsted Kog
Opland til Natura 2000 området	167.876 ha	120.259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	95.106 ha	71.086 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	67%	75%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	75 kg N/ha/år	75 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	2.326 tons N/år	1.323 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	237 tons N/år	122 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	2.563 tons N/år	1.445 tons N/år
Det ansøgte projekt		
Nitratklasse 0	54,23 ha	54,23 ha
Nitratklasse I	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse II	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse III	0,00 ha	0,00 ha
Samlet udbringningsareal	54,23 ha	54,23 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	87,5%	87,5%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	6,8 kg N/ha/år	6,8 kg N/ha/år
Samlet husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	0,046 ton N	0,046 ton N
Ansøgt husdyrgødningsbetinget nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,002%	0,003%

* Beregnet vha. Ctools

Natura 2000 område	N62 - Venø sund	N30 - Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk
Delområde - kystopland	Venø Bugt, Kaas Bredning og Salling Sund	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning
Opland til Natura 2000 området	58.442 ha	144.339 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	41.233 ha	89.699 ha
Reduktionspotentiale for oplandet	55%	75%
Gnst. udvaskning fra rodzonen i oplandet til Natura 2000 området*	56 kg N/ha/år	71 kg N/ha/år
Udvaskning i oplandet til Natura 2000-området	1.045 tons N/år	1.595 tons N/år
Udvaskning fra øvrige opland (standard betragtning på 10 kg pr. ha)	78 tons N/år	137 tons N/år
Udvaskning i alt fra opland ton N/år	1.123 tons N/år	1.732 tons N/år
Det ansøgte projekt		
Nitratklasse 0	0,00 ha	31,35 ha
Nitratklasse I	64,68 ha	0,00 ha
Nitratklasse II	0,00 ha	0,00 ha
Nitratklasse III	0,00 ha	0,00 ha
Samlet udbringningsareal	64,68 ha	31,35 ha
Nitratreduktionspotentiale i det ansøgte projekt	25,0%	87,5%
Husdyrgødningsbetinget udvaskning fra rodzonen	6,8 kg N/ha/år	0,0 kg N/ha/år
Samlet husdyrgødningsbetinget påvirkning til Natura 2000 området, ton N/år	0,330 ton N	0,000 ton N
Ansøgt husdyrgødningsbetinget nitratbidrag af samlede nitratbidrag til Natura 2000 området, pct.	0,03%	0,000%

* Beregnet vha. Ctools

Det ansøgte har jvf. Skema 11 beregningsmæssigt en husdyrgødningsbetinget nitratbelastning svarende til 0,002 %, 0,03 % og 0,00 % af den samlede N-udvaskning til hhv. Nissum Fjord (Felsted Kog), Venø Bugt og Skive Fjord. Den husdyrbetingede udvaskning til Skive Fjord er principielt sat til nul, jvf. skema 10, men pga. muligheden for at vægte udvaskning mellem stigende og faldende oplande, så er den husdyrgødningsbetingede N-udvaskning til Skive Fjord på 0,002 %.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Holstebro Kommune vurderer, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt for Nissum Fjord og Venø Bugt, jvf. ad pkt. 1A-C i appendiks 1 og 2. Herudover er den samlede husdyrgødningsbetingede N-påvirkning af Natura 2000-områderne mindre end 1 pct. i det ansøgte projekt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt negativt.

Herudover vurderer Holstebro Kommune, at det i henhold til Miljøstyrelsens WIKI-vejledning kan godtgøres, at det godkendte projekt svarer til, at der ikke er en øget husdyrgødningsbetinget merbelastning af Skive Fjord og Lovns- og Risgårde Bredning.

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen af påvirkning af Natura 2000-områderne i henhold til Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsens vejledning er tiltrådt af Natur- og Miljøklagenævnet i NMK-133-00068, hvor nævnet den 24. november 2011 afgjorde, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte "planteavlsmode".

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugens udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må fortages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro

Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er bestående af grov-, fin- og lerblandet sandjord, jvf. Skema 12 og bilag 13.

Skema 12. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal (ha)	Detailafvandet	Jordtype	Lavbunds-jord (ha)	Opland	P-klasse	P-klasse (ha)
1-0	15,59	Nej	JB1	0,00	Nissum Fjord		
11-0	18,00	Nej	JB1	0,00	Nissum Fjord		
18-0	3,49	Ja	JB2	3,49	Nissum Fjord	P2	3,49
19-0	9,73	Ja	JB4	5,18	Nissum Fjord	P2	5,18
22-0	2,22	Nej	JB1	0,00	Nissum Fjord		
7-0	4,77	Nej	JB1	0,00	Nissum Fjord / Skive Fjord - Stubbergård Sø		
18-1	4,45	Ja	JB2	0,95	Nissum Fjord / Skive Fjord - Stubbergård Sø	P2	0,95
8-0	2,20	Ja	JB1	0,00	Skive Fjord -Stubbergård Sø		
9-0	1,80	Nej	JB1	0,00	Skive Fjord -Stubbergård Sø		
10-0	0,58	Nej	JB1	0,09	Skive Fjord -Stubbergård Sø	P2	*0,09
15-0	6,43	Ja	JB4	0,68	Skive Fjord -Stubbergård Sø	P2	0,68
40-0	2,45	Ja	JB4	0,28	Skive Fjord -Helle Sø	P2	*0,28
41-0	0,43	Ja	JB4	0,25	Skive Fjord -Helle Sø	P2	*0,25
41-1	0,12	Nej	JB4	0,00	Skive Fjord -Helle Sø		
42-0	0,18	Ja	JB4	0,00	Skive Fjord -Helle Sø		
49-0	4,28	Ja	JB4	0,00	Skive Fjord -Helle Sø		
31-0	5,69	Nej	JB1	0,00	Skive Fjord		
32-0	3,17	Ja	JB1	1,21	Skive Fjord		
35-0	5,68	Ja	JB4	0,35	Venø Bugt		
35-1	1,00	Ja	JB4	0,01	Venø Bugt		
36-0	9,30	Ja	JB4	0,79	Venø Bugt		
37-0	8,07	Ja	JB4	0,26	Venø Bugt		
38-0	4,80	Ja	JB4	0,24	Venø Bugt		
45-0	3,84	Ja	JB4	0,47	Venø Bugt		
46-0	3,72	Ja	JB4	3,68	Venø Bugt		
47-0	11,18	Ja	JB4	1,54	Venø Bugt		
48-0	12,74	Ja	JB4	0,62	Venø Bugt		
49-1	4,34	Ja	JB4	0,00	Venø Bugt		
Samlet	150,26			20,08		P2	10,91

* Angiver arealer hvor Holstebro Kommunes vurdering afviger fra det i ansøgningen oplyste. Holstebro Kommunes vurdering er baseret på drænkort, grøfte-kortlægning, pumpelagsområder, historiske kort og Ortho kort.

Fosforklasser og fosforoverskud

Udbringningsarealerne ligger i oplandet til Natura 2000-område nr. 41 "Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø". Udbringningsarealerne afvander til Stubbergård og Helle Sø, der er to vandakssøer på hhv. 153 og 27 ha, der er udpeget som naturtype 3150. Af Natura 2000-planen for område 41 samt af udkast til vandplan for Hovedvandopland 1.2 – Limfjorden fremgår det, at Stubbergård og Helle Sø ikke kan opfylde miljømålene om henholdsvis gunstig bevaringsstatus og god økologisk tilstand grundet for stor næringsstofbelastning fra oplandet.

Af udkast til vandplanen 2010-2015 er den nuværende økologiske tilstand betegnet som dårlig i Stubbergård og Helle Sø. Staten har opgjort et fosforreduktionskrav svarende til hhv. 72 og 170 kg fosfor/årligt for at sikre en fremtidig målopfyldelse, jf. tabel 1.3.2b, Vandplansudkast 2010-2015, Limfjorden, Hovedvandopland 1.2.

Holstebro Kommune arbejder bl.a. på, at gennemføre et P-ådals-projekt i oplandet til Helle Sø, som skal begrænse fosforbelastningen til søen i tilknytning til den spildevandsindsats overfor fosfor, som er vedtaget i Holstebro Kommune samt de generelle vandplantiltag herunder randzone mm.

Stubbergård og Helle Sø vurderes som fosforoverbelastede søer, hvorfor husdyrlovens beskyttelsesniveau finder anvendelse i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug i oplandene til søerne.

Nissum Fjord er i henhold til statens kortværk udpeget som et område, der er overbelastet med fosfor, mens kystoplandene til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund samt Skive Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning, uden for ovennævnte søer, ikke er udpeget som fosforfølsomt i henhold til statens kortværk.

Da ingen af udbringningsarealerne er beliggende på lerjorde ($5 \leq JB \leq 10$), vurderer Holstebro Kommune, at ingen af arealerne er omfattet af fosforklasse I eller III.

10,91 ha af markerne 10-0, 15-0, 18-0, 18-1, 19-0, 40-0 og 41-0 er beliggende på detailafvandet lavbundsjord med en FE/P-ratio under 20, hvorfor områderne vurderes, at være omfattet af fosforklasse II. Lavbundsområderne på mark 10-0, 40-0 og 41-0 indgår ikke i ansøgningsmaterialet, men da der kun er tale om 0,61 ha, vurderer Holstebro Kommune at dette er af bagatelagtig karakter set i lyset af, at ansøgningen overholder husdyrlovens fosforafskæringskriterie med 758 kg P.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredning af en fosformængde på 6.068 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 6.068 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 22,1 kg P/ha, jvf. Skema 13.

Skema 13. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	6.068 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	40,4 kg P/ha/år
P-raførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	18,3 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	22,1 kg P/ha/år

Fosforoverskuddet var i perioden 2008-2010 i gennemsnit ca. 11 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord⁶ samt 10 og 12 kg P/ha i oplandet til hhv. Helle og Stubbergård Sø. Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 22 kg P/ha/år, jvf. Skema 13, hvilket er markant mere end det gennemsnitlige i det øvrige opland.

Vurdering af det ansøgte projekts påvirkning af Natura 2000-område(r)

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på ca. 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal vurderes, at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på ca. 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 22,1 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med ca. 9 %. Husdyrbrugets andel af påvirkningen på Natura 2000-område (N65) for Nissum Fjord er vurderet til 0,03 %, mens påvirkningen af Stubbergård og Helle Sø i Natura 2000-område (N41) "Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø" er vurderet til hhv. 0,2 % og 0,8 %, jvf. Skema 14.

⁶ Beregning af P-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdrifts-afgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

Skema 14. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000 område ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	N65 - Nissum Fjord	Stubbergård Sø	HelleSø
Delområde - kystopland	Felsted Kog	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning	Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning
Opland til Natura 2000 området	120.259 ha	3.239 ha	671 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2010)*	71.086 ha	2.469 ha	476 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	14.217 kg P	494 kg P	95 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	3.934 kg P	62 kg P	16 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	18.151 kg P	555 kg P	111 kg P
Husdyrbrugets arealer			
Ansøgt areal	54,23 ha	15 ha	9,61 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt	22 kg P/ha	22,1 kg P/ha	22,1 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	9%	9%	9%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	4,8 kg P	1 kg P	1 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,03%	0,2%	0,8%

* Beregnet vha. CT-tools

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er på baggrund af vurderingen stillet vilkår til sikring af vandmiljøet. Under nitratafsnittet er det vurderet, at forudsætningerne i pkt. 1A er opfyldt, jvf. appendiks 1-3. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000-område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke påvirke Natura 2000-området Nissum Fjord, herunder Felsted Kog samt Helle og Stubbergård Sø i Natura 2000-området Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning af området er under 1 % i retsbeskyttelsesperioden.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

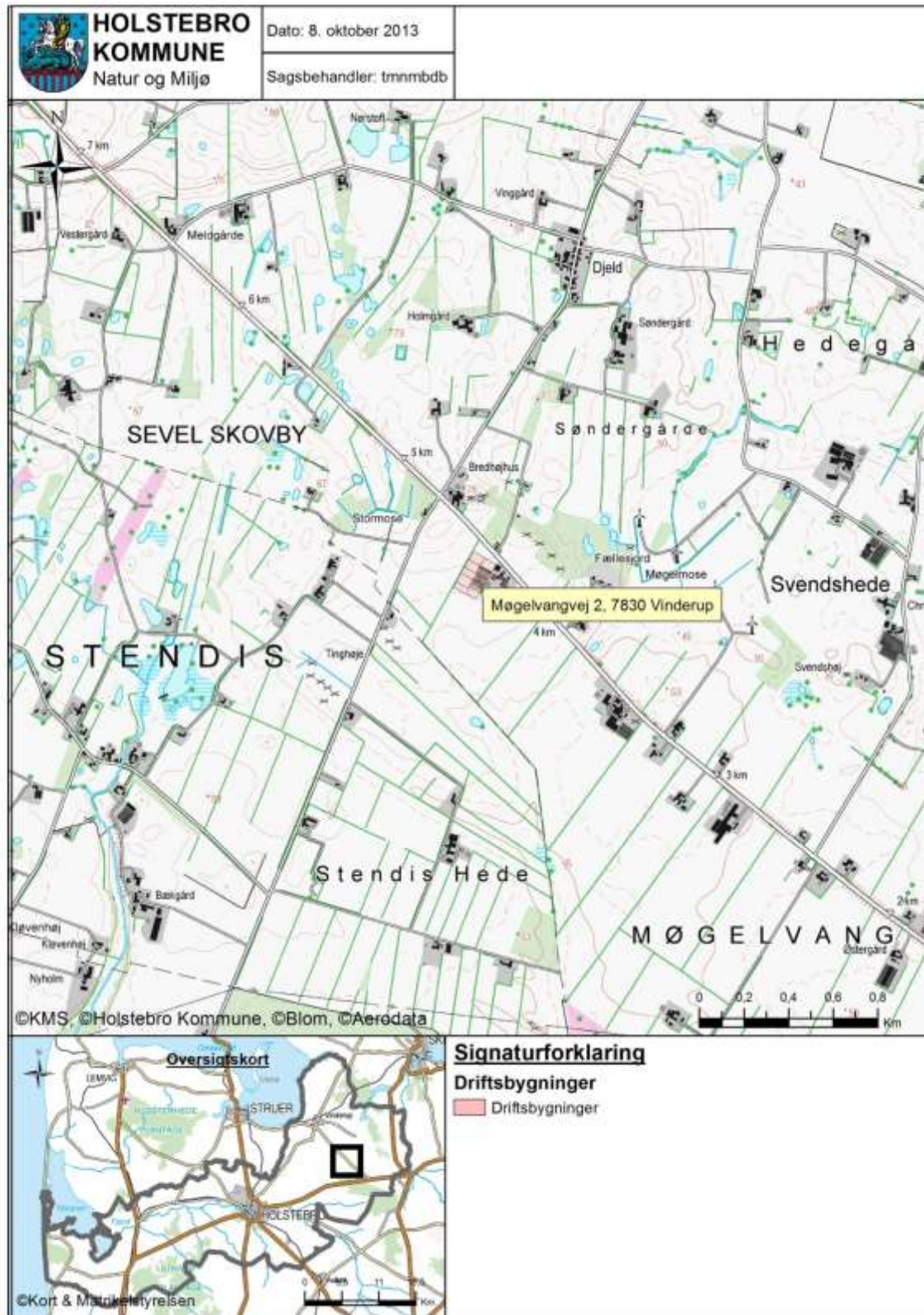
Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområders sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

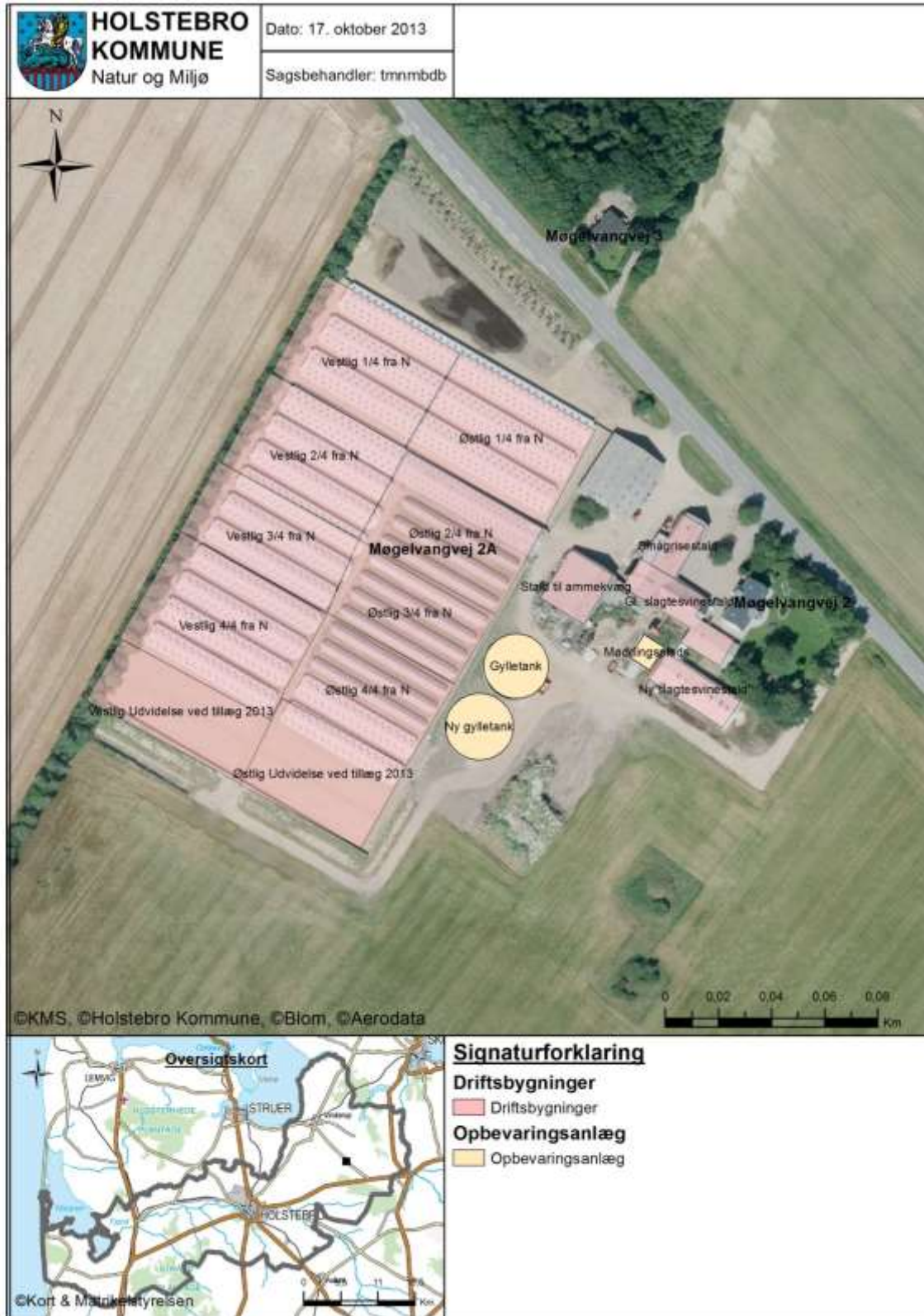
TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 2 – Situationsplan

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

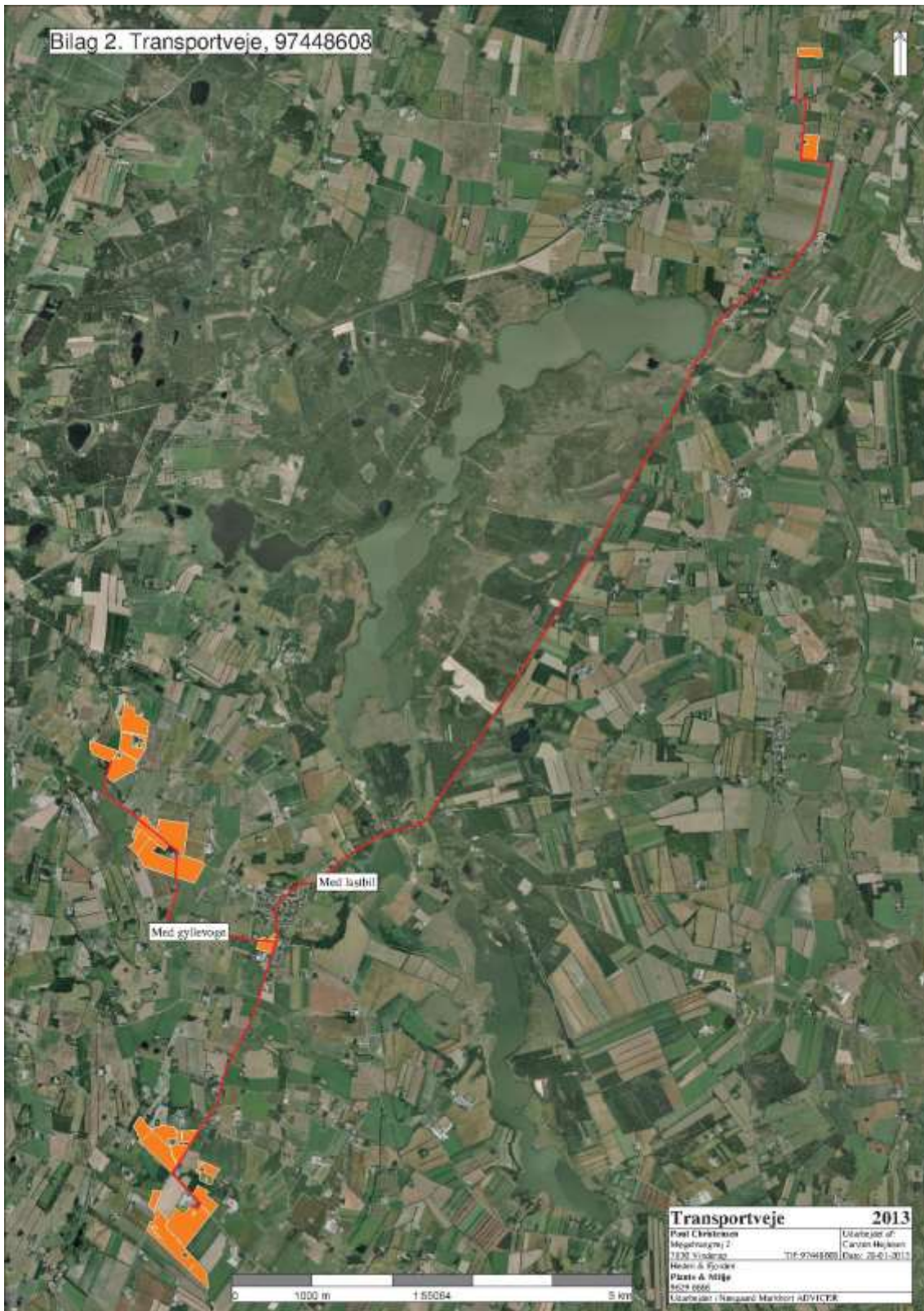
Bilag 4 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg

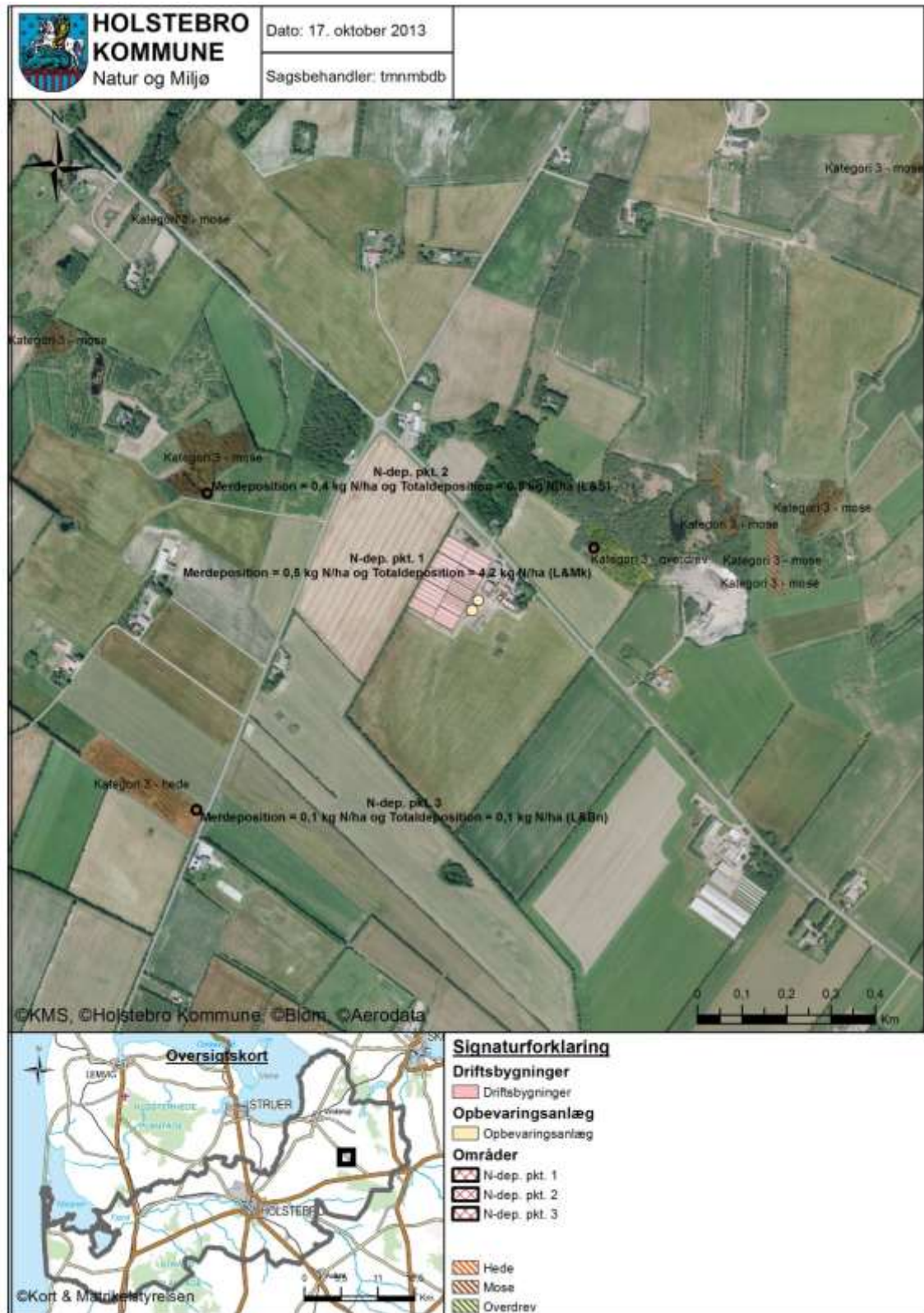
TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 5 – Gylletransportruter

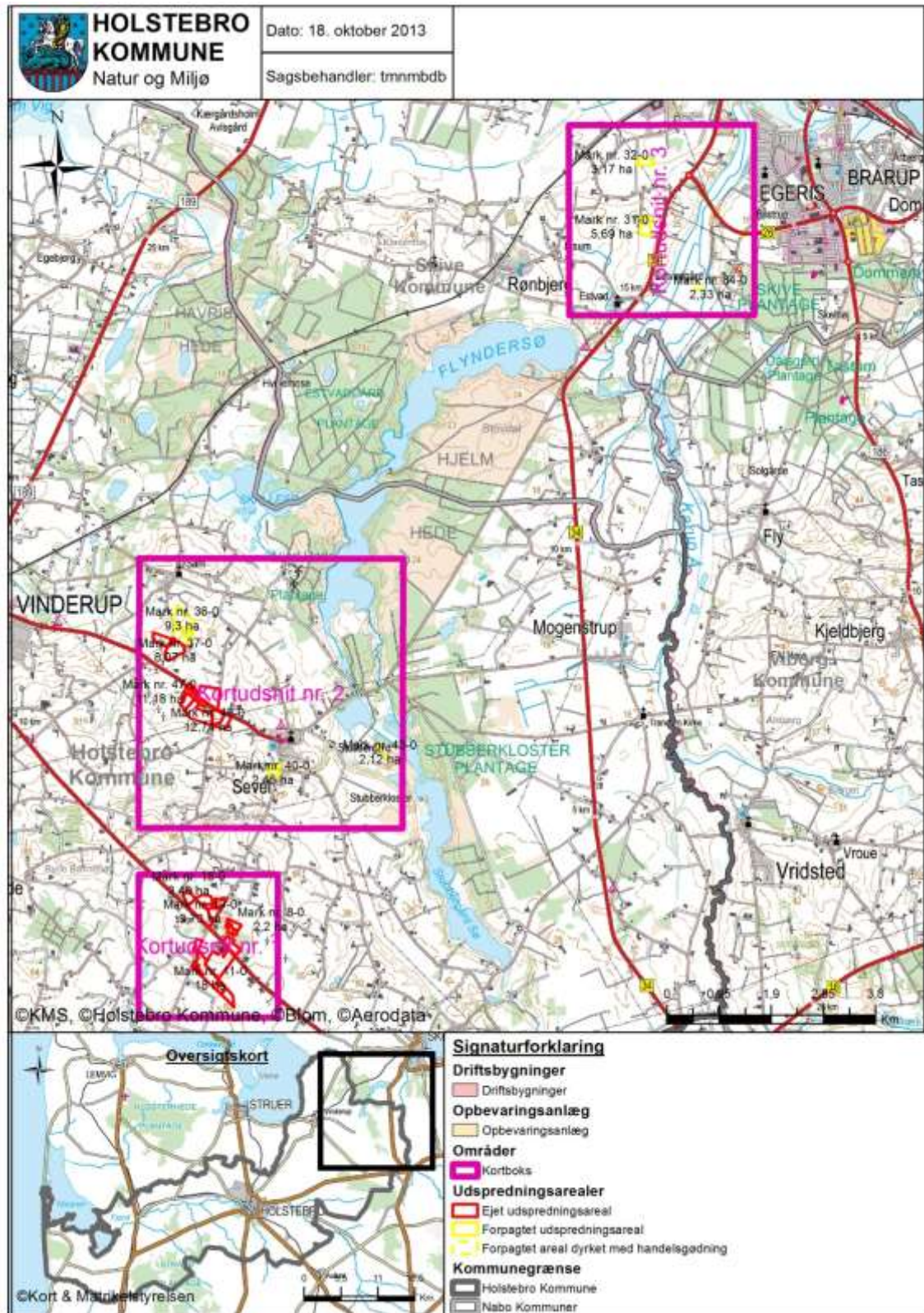
Bilag 6 – Naturområder omkring anlæg

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

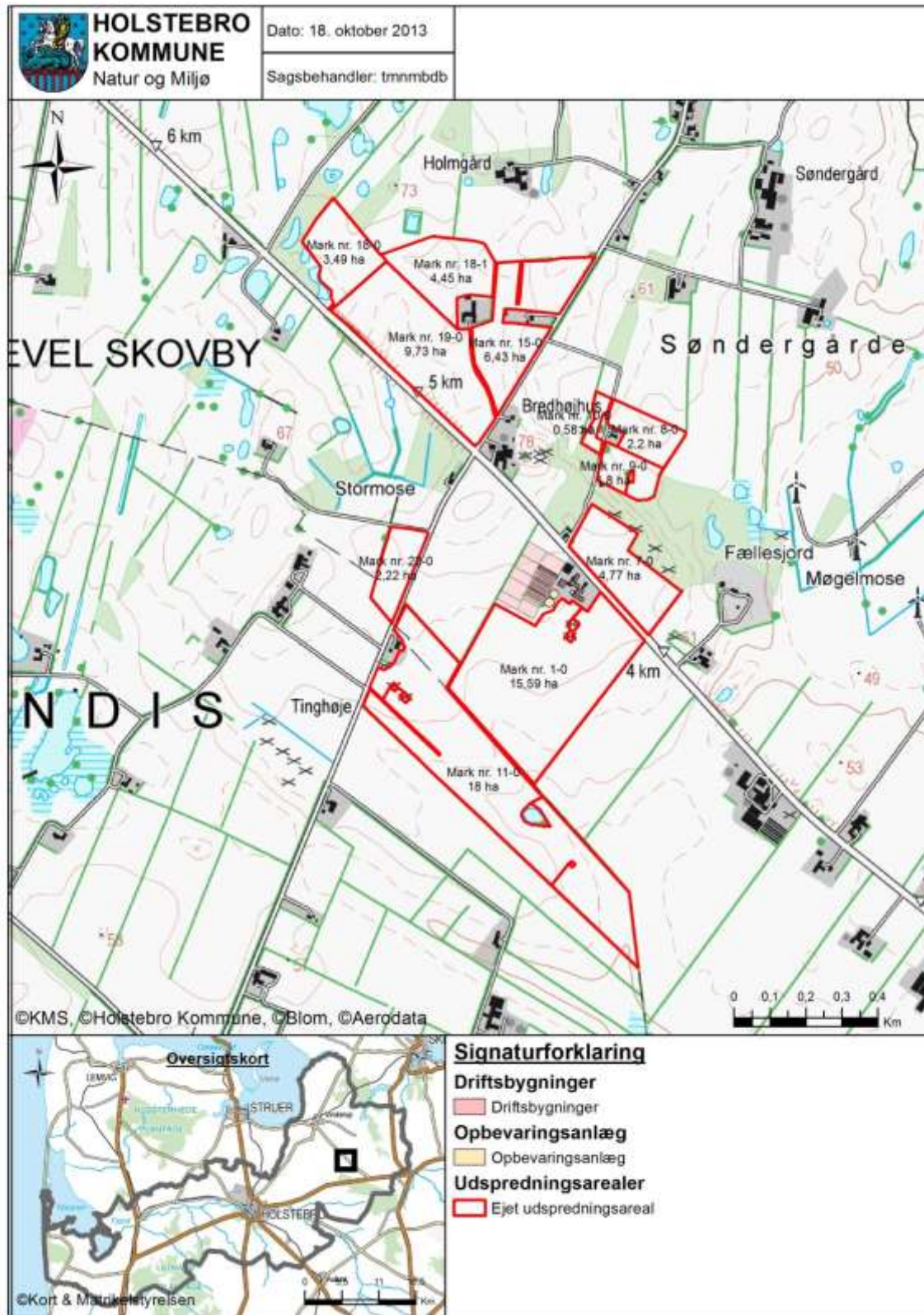
Bilag 7 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

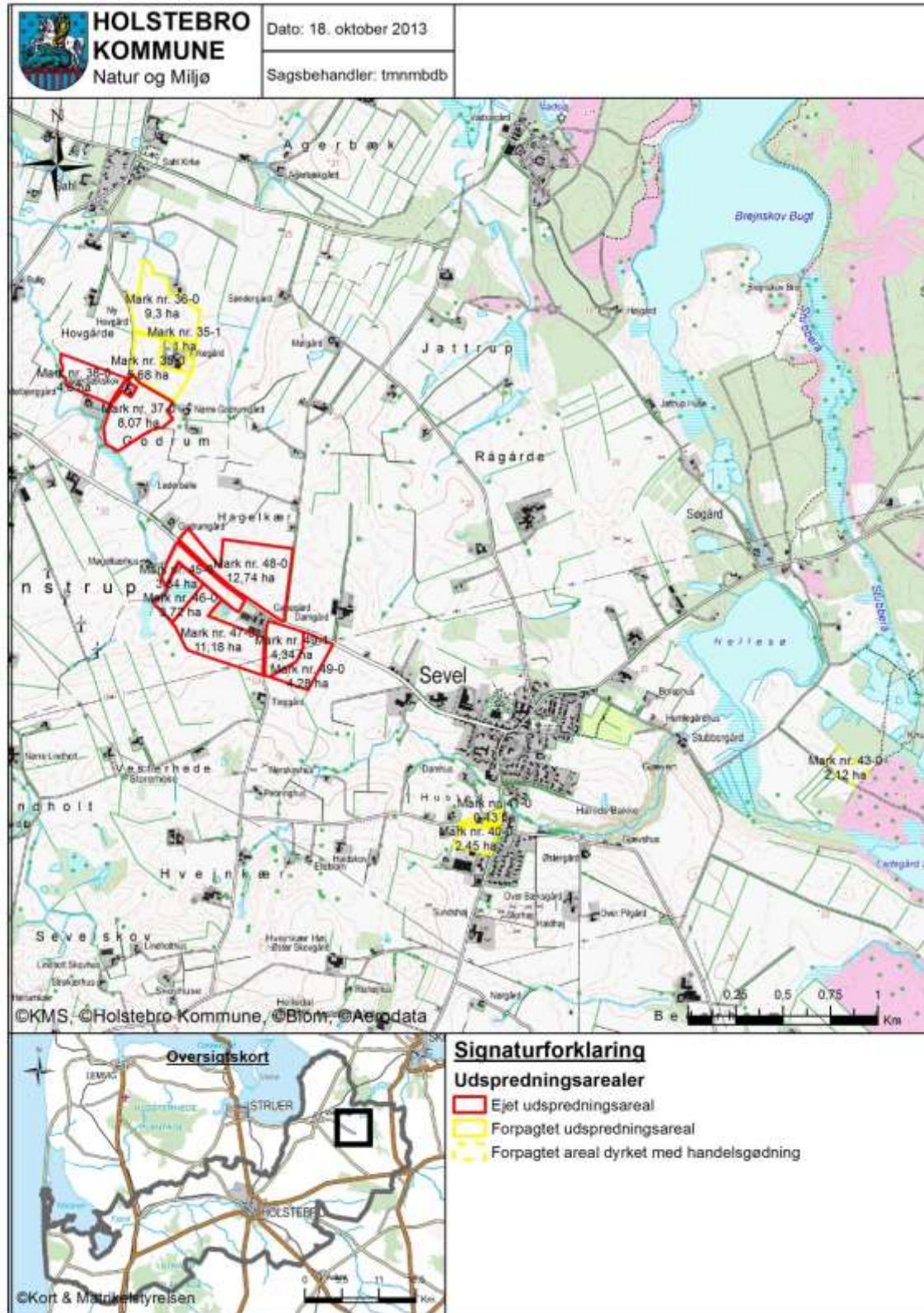
Bilag 8 – Arealer del 1/3

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

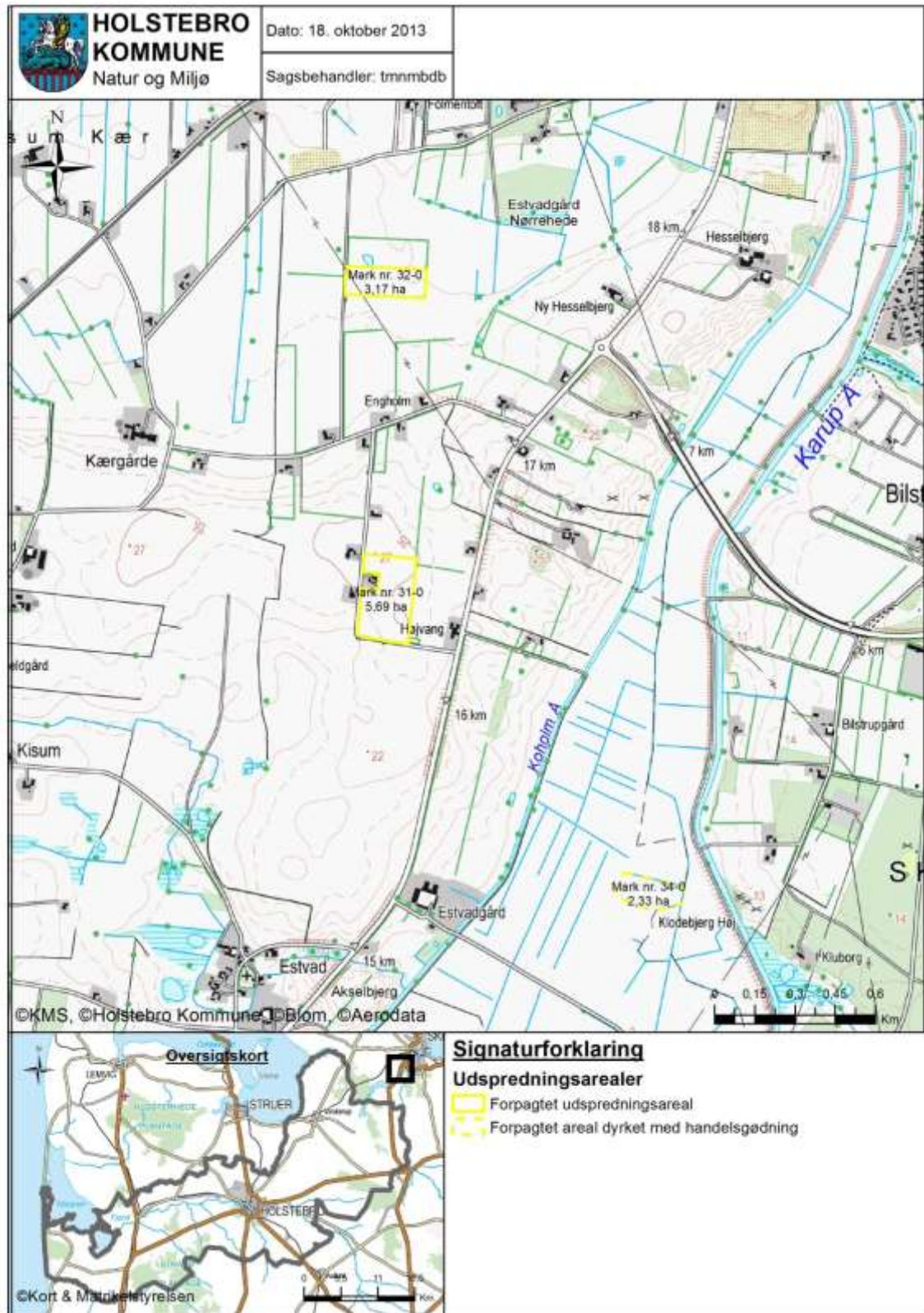
Bilag 9 – Arealer del 2/3

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 10 - Arealer del 3/3

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

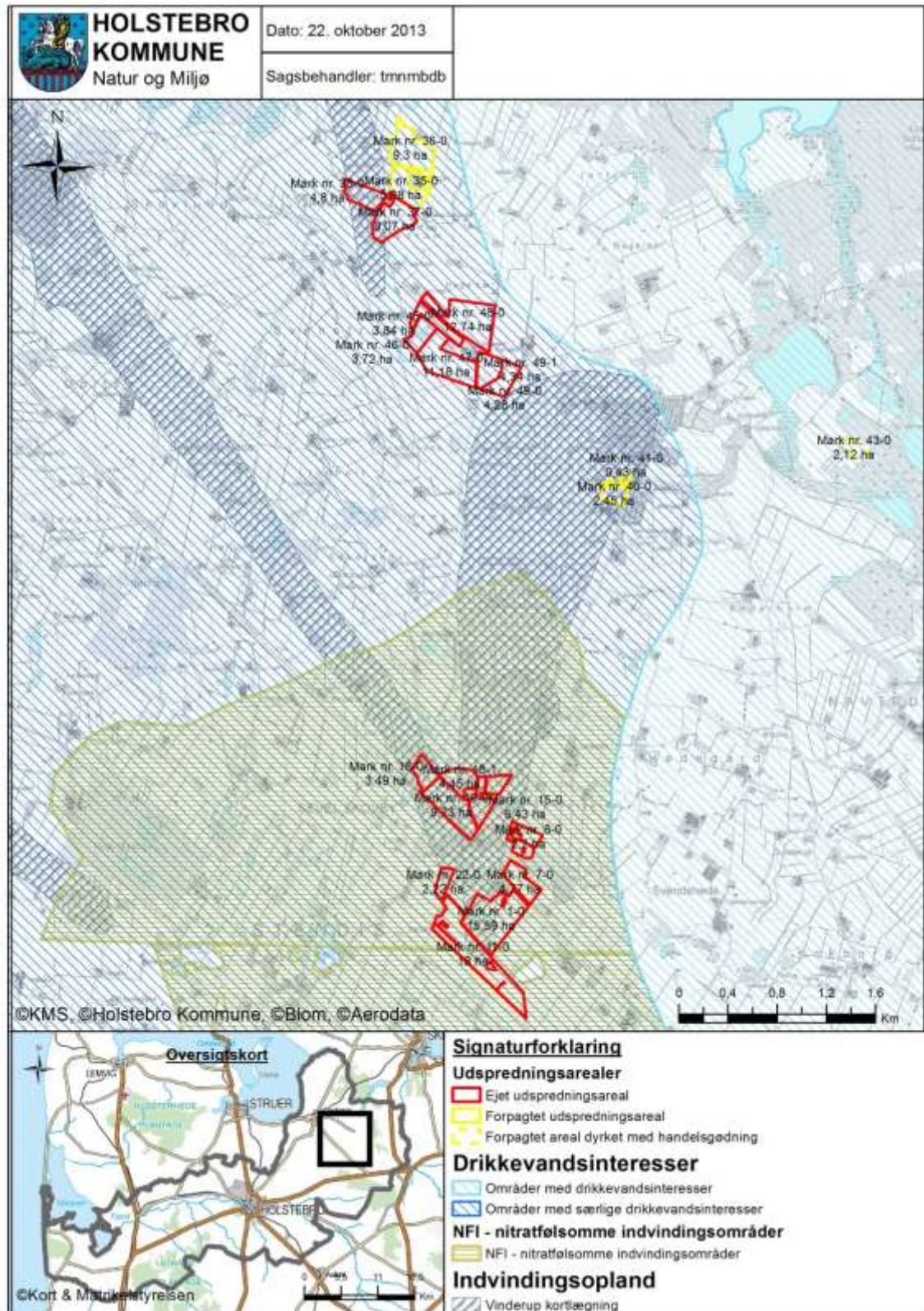
Bilag 11 – Bilag IV arter i tilknytning til udbringningsarealer

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

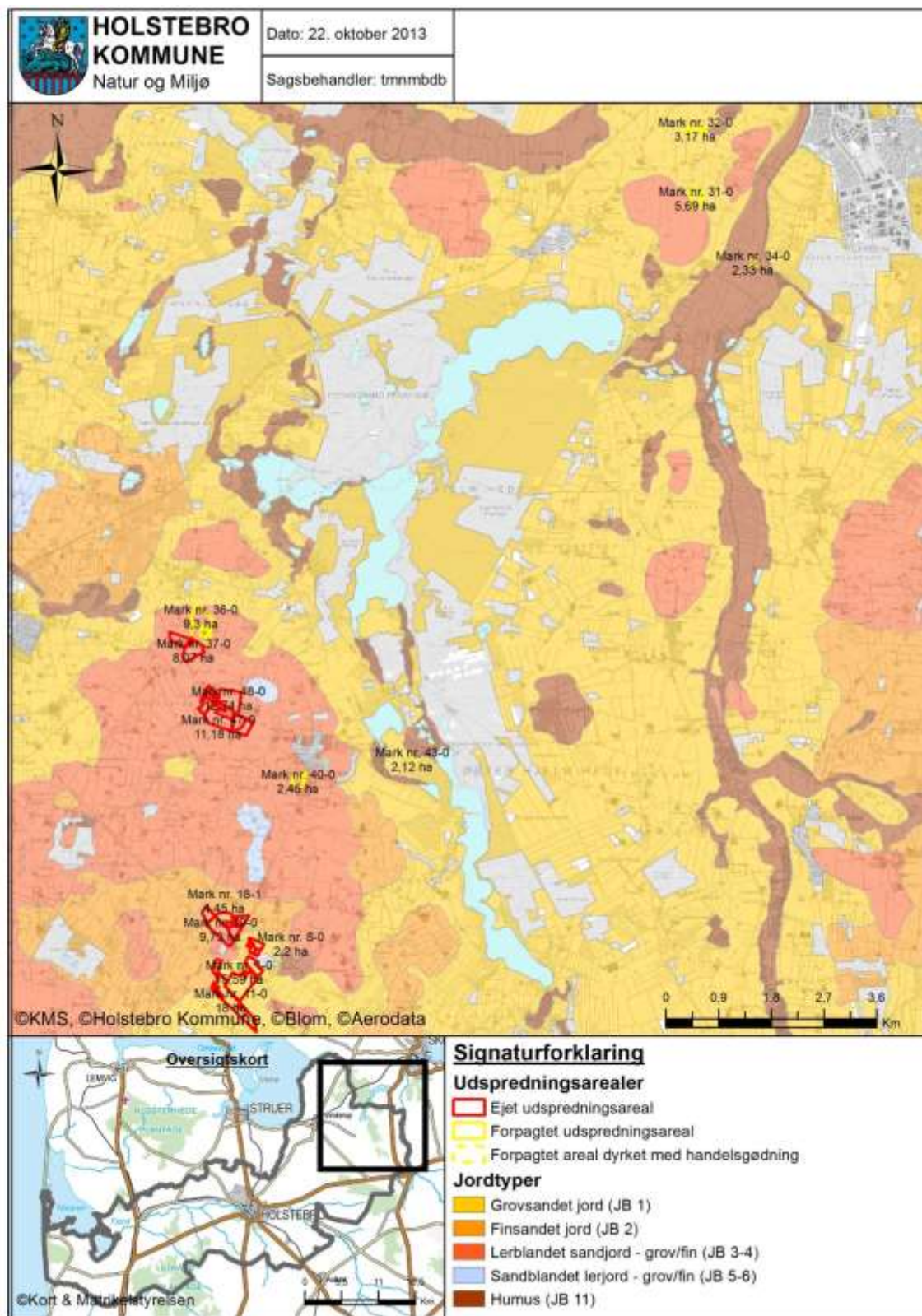
Bilag 12 – Grundvandsforhold

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

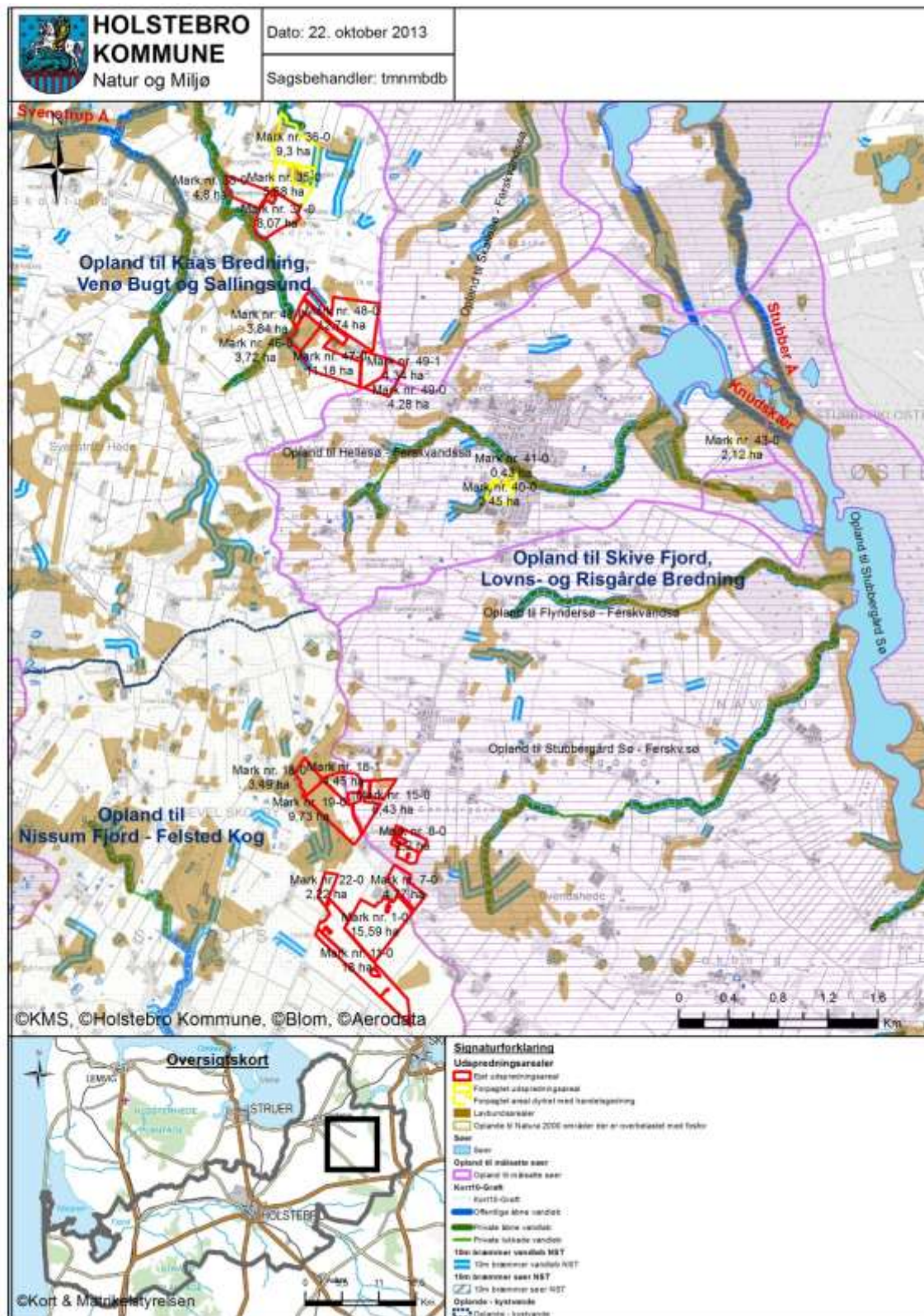
Bilag 13 – Jordbundstyper

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

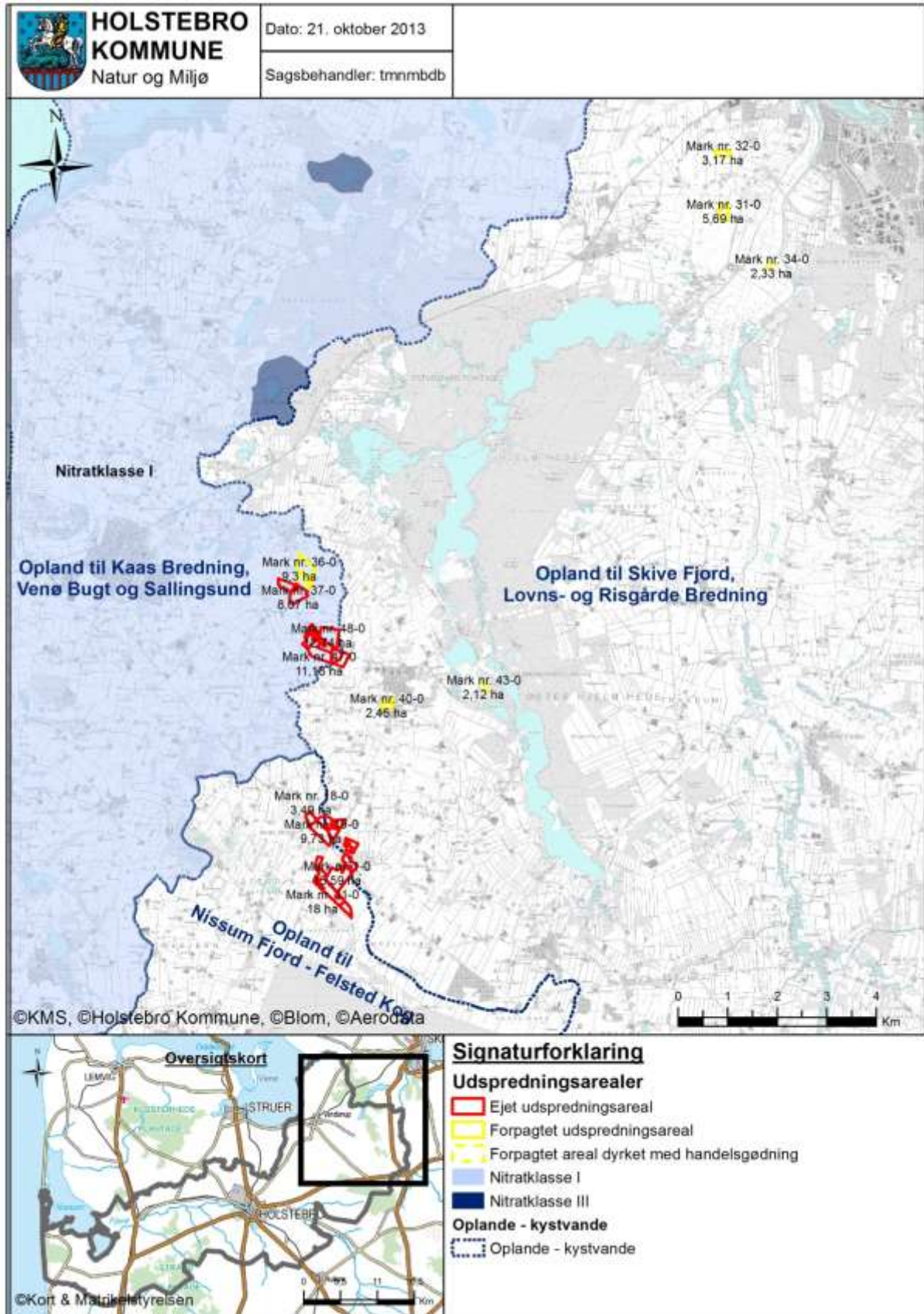
Bilag 14 – Lavbundsarealer, opland og detailafvandingsforhold

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

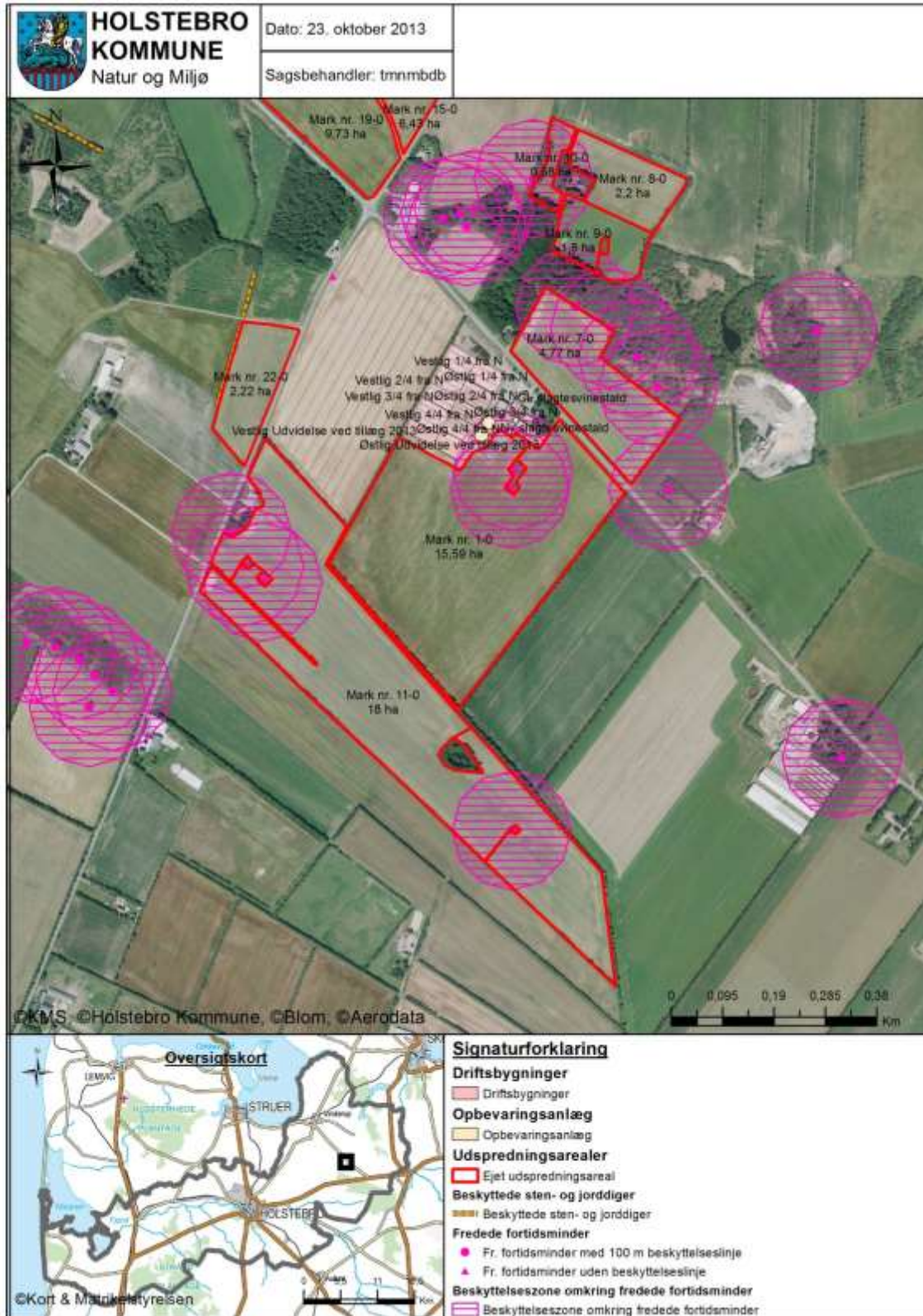
Bilag 15 – Risikoområder for nitratudvaskning (nitratklasse)

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 16 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø

Kirkestræde 11 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117002
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 17 – § 21 vurdering fra Skive Kommune 1/2

Orbicon/Leif Hansen A/S
Att. Torsten Ostenfeld

Den 12. april 2010

Højvangvej 3 - §21-udtalelse til Orbicon/Leif Hansen vedrørende Møgelvang 2

Skive Kommune har den 31. marts 2010 modtaget din anmodning om udtalelse efter § 21 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Udtalelsen gælder Poul Christensen, Møgelvang 2, 7830 Vinderup, der søger miljøgodkendelse efter husdyrlovens § 11.

Poul Christensen har forpagtet to arealer på i alt ca. 8,8 ha, der ligger i Skive Kommune. Arealerne er i ansøgningen betegnet 31-0 og 32-0.

Arealerne er ejet af Niels Jakobsen, Højvangvej 3, Estvad Mark, 7800 Skive.

Besigtigelse:

Arealet er ikke besigtiget, men vurderet via udpegninger af § 3-registreringer, grundvandsbeskyttelse, terrænhældning, drænforhold, internationale beskyttelsesområder, med mere.

Drænforhold:

Arealet 32-0 er ifølge Skive Kommunes oplysninger detailafvandet, mens 31-0 ikke er.

Natura-2000:

Arealerne afvander via Flyndersømølle Å og Krarup Møllebæk Å til Karup Å, der leder vandet til Skive Fjord.

Drikkevandsinteresser:

Arealerne ligger ikke indenfor områder med drikkevandsinteresser.

Teknisk Forvaltning Natur- og miljøafdelingen

Kirke Alle 1, Ramsing
7860 Spøttrup
Tlf: 9915 5500
Fax: 9915 6205
CVR-nr.: 29189579
tek@skivekommune.dk
www.skive.dk

Reference.: 779-2009-19562

Henvendelse til:
Hans-Jakob Sørensen
Direkte tlf. 9915 6640
hjas@skivekommune.dk

Bilag 17 – § 21 vurdering fra Skive Kommune 2/2

Naturbeskyttelseslovens § 3

Ingen af arealerne er udpegede som § 3 beskyttet natur, eller opfylder kriterierne herfor.

Konklusion:

Arealerne kan drives uden skærpende vilkår i forhold til Husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau, og strider ikke mod andre væsentlige interesser, som Skive Kommune skal varetage.

Med venlig hilsen

Hans-Jakob Sørensen

Appendiks 1 - Natura 2000-vandopland Nissum Fjord - status for udpegningsgrundlag samt forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Nissum Fjord er udpeget som Natura 2000-område (N65) på baggrund af Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområder (F38) og Ramsarområder (R4). Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tangsø er udpeget som Natura 2000-område.

Nissum Fjord er bestående af tre bassiner, der er mere eller mindre afsnørede. Fjordens nordvestlige del forbindes med Vesterhavet gennem slusen ved Thorsminde, og fjorden vurderes som værende en lukket fjord.

Felsted Kog, der er inderfjorden i Nissum Fjord, er kategoriseret som kystlagune (1150), og i forslag til vandplan 2010-2015 for Nissum Fjord fremgår det, at:

"Natura 2000-området Nissum Fjord har på udpegningsgrundlaget den prioriterede naturtype Kystlaguner og strandsøer (1150), i alt 6430 ha fordelt på Nissums Fjords tre bassiner. Naturtypen har ugunstig bevaringsprognose grundet belastning med næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. Det er endvidere vurderet, at uhensigtsmæssig hydrologi er en trussel mod naturtypen. For at opfylde habitatdirektivets målsætning om gunstig bevaringsstatus skal tilførslen af næringsstoffer reduceres væsentligt, således at der opnås udbredt dække af undervandsplanter som tilfredsstillende livsbetingelserne de internationalt vigtige forekomster af trækkende gæs, ænder og svaner."

SMV-analysen⁷ for N65 Nissum Fjord anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Næringsrige søer og vandhuller.
- Odder, på baggrund af viden om artens forekomst inden for området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling i Jylland de seneste år.
- Bæklampret, på baggrund af en faglig vurdering af vandløbskvaliteten i de pågældende vandløb og på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbet/ene.
- Vandranke, da bestanden i kanalen syd for Felsted Kog er stor og i de senere år har været stigende. Vurdering af bevaringsstatus som gunstig er dog under forudsætning af at kanalen fortsat grødeskæres.
- Rørdrum, kortnæbbet gås, bramgås, krikand og rørhøg. Arterne vurderes at have stabile eller stigende yngle/raste bestande i området.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Strandeng på grund af dårlig hydrologi og visse steder tilgroning.
- Kystlagune naturtypen (Nissum Fjord) på grund af stor belastning med næringsstoffer fra oplandet og en ikke optimal slusedrift.
- Søbred med småarter (ret næringsfattige søer, Byn og Søndersund og mindre vandhuller) pga. at den højeste tålegrænse for N-deposition er overskredet.
- Vandløb da vandløbene mange steder vedligeholdes for hårdt, der er for stor sandvandring eller strækningerne er regulerede.
- Knopsvane, sangsvane og klyde pga. næringsstofbelastning af fjorden.
- Pibesvane pga. faldende bestande på denne såvel som på øvrige danske rastepladser
- Lysbuget knortegås, spidsand og pibeand pga. næringsstofbelastning af fjorden.
- Klyde som ynglefugl pga. prædation fra rovdyr især på den tidligere største yngleplads på Fjandø

⁷ Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

- Almindelig ryle, brushane og hvidbrystet præstekrave pga. tilgroning, dårlig hydrologi og generel tilbagegang for hele bestanden i Danmark. Endvidere fordi at arterne er meget ustabil forekommende i Natura 2000-området.
- Fjordterne, splitterne og havterne som ynglefugle på grund af tilgroning og prædation fra rovdyr i de tidligere største ynglekolonier på Fjandø.
- Dværgterne pga. generel tilbagegang på landsplan.
- Laks. På trods af god vandløbskvalitet i Storå og de store tilløb: Vegen Å, Gryde Å, Idom Å og Råsted Lilleå og gode pasageforhold er opgangen af naturlige laks (ikke udsatte) i Storå-systemet kun vurderet til ca. 140 gydemodne fisk årligt (DTU Aqua 2008).

Prognosen er ukendt for:

- Strandvold med enårige planter (ej kortlagt), enårig strandengsvegetation (ej kortlagt), tidvis våd eng (ej kortlagt) og rigkær (ej kortlagt).
- Havlampret, flodlampret og stavsild pga. manglende viden om artens forekomst i området.
- Plettet rørvagtel, lille kobbersnepe og toppet og stor skallesluger grundet fluktuerende og ustabil forekomst.

Samlet kan det konkluderes, at Natura 2000 udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord, herunder Felsted Kog er negativt påvirket af fosfor- og nitrattilførelsen.

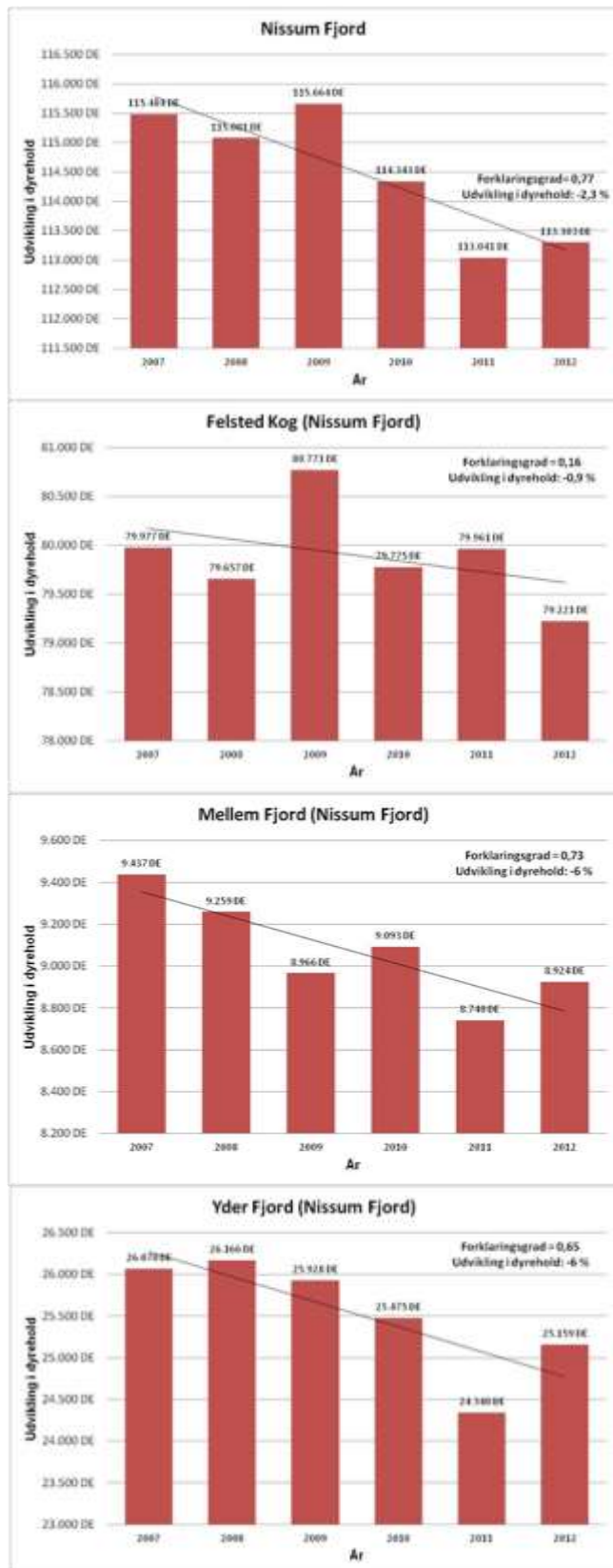
Nitrat - Vurdering af forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter

Det er i henhold til miljøstyrelsens vejledning en forudsætning, at

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) hvis der er andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitrat-

Figur 1. Udviklingen i dyrehold i hele oplandet og deloplandene til Nissum Fjord i perioden 2007-2012, samt dataserierne forklaringsgrad og den korresponderende relative udvikling.

udvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, ikke må anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

AD pkt. 1A)

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at dyreholdet i oplandet til Nissum Fjord, herunder i deloplandene Felsted Kog, Mellem Fjord og Yder Fjord har været faldende i perioden 2007-2012. Holstebro Kommune vurderer derfor, at forudsætning 1A er opfyldt, jvf. nedenstående redegørelse.

Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er offentliggjort af Miljøstyrelsen den 28. februar 2013. De anførte produktionstal kan variere fra Miljøstyrelsens datasæt, da Holstebro Kommune kan korrigere datasættet for fejl⁸ i f.eks. CHR-data eller lokale forhold, der kan have stor betydning i mindre oplande.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning skal kommunen ikke anvende lineær regression, hvis forklaringsgraden er mindre end 0,5. Af figur 1 fremgår det, at forklaringsgraden for den lineære regression er over 0,5 for hele fjorden samt i oplandene til Mellem og Yder fjorden, hvorfor udvikling her vurderes på baggrund af den lineære regression. I oplandet til inderfjorden Felsted Kog er forklaringsgraden mindre end 0,5, hvorfor udviklingen i dyrehold vurderes på baggrund af en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår i forhold til 2007.

I perioden fra 2007 til 2012 er antallet af producerede DE i oplandet til Nissum Fjord faldet med 2,3 %, og i oplandet til Felsted Kog er faldet på 0,9 %. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at udvikling i antallet producerede husdyr i oplandet til Felsted Kog fra 2007 til 2012 er faldende. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau for Felsted Kog er opfyldt.

Ad pkt. 1B)

Samlet er det Holstebro Kommunes vurdering, at der ikke har fundet en øget nitratudledning sted for andre kilder i oplandet til Nissum Fjord, herunder særskilt til Felsted Kog i perioden 2007 til 2012, jvf. nedenstående redegørelse.

I henhold til udkast til vandplanen for Nissum Fjord er fordelingen af andre kilder til nitratudledning til Nissum Fjord primært bestående af rensesanlæg (40 %), dambrug (38 %), regnbetingede udløb (12 %) og spredt bebyggelse (10 %).

⁸ Data i CHR skal indberettes for antal dyr på stald for f.eks. svin, kyllinger og mink. I samarbejde med Conterra Aps har en række kommuner indberettet åbenlyse fejl, såsom produktion, hvor den årlige produktion er angivet, eller hvor hvalpe er anført i stedet for avlsdyr. Når en sådan fejl konstateres, så foretager Conterra Aps en korrektion af fejlen i dataserien for hele perioden siden 2007.

Renseanlæg

Renseanlæg er efter landbruget, den næststørste udleder af nitrat til Nissum Fjord. Der er 13 renseanlæg, der har udledninger til Nissum Fjord, hvoraf 10 er placeret i oplandet til Felsted Kog. På baggrund af oplysningerne i WINSPV har Holstebro Kommune foretaget en beregning af kildeudledningerne fra renseanlæggene i oplandet til Nissum Fjord. Punktkildeudledninger fra renseanlæg i oplandet til Nissum Fjord er i perioden 2007 til 2012 er faldet fra 123 tons/år til 118 tons/år, mens punktkildeudledningen til Felsted Kog i samme periode faldet fra 119 tons N/år til 115,1 tons N/år, jvf. tabel 1.

Tabel 1. N-kildeudledning fra renseanlæg beliggende i oplandet til Nissum Fjord fordelt på udledningen til Felsted Kog samt Mellem- og Yder Fjorden. Data er baseret på registreringer i WINSPV for perioden 2007 til 2010.

Opland	Delopland	År	Total	Indekseret	Ændring i kildeudledning
Nissum Fjord	Felsted Kog	2007	119,3 tons N/år	100	0,0 tons N/år
		2008	127,7 tons N/år	107	8,5 tons N/år
		2009	98,7 tons N/år	83	-20,5 tons N/år
		2010	93,9 tons N/år	79	-25,3 tons N/år
		2011	97,3 tons N/år	82	-22,0 tons N/år
		2012	115,1 tons N/år	97	-4,2 tons N/år
	Mellem- og Yderfjord	2007	4,1 tons N/år	100	0 tons N/år
		2008	2,5 tons N/år	61	-1,6 tons N/år
		2009	2,0 tons N/år	48	-2,1 tons N/år
		2010	2,1 tons N/år	52	-2,0 tons N/år
		2011	2,4 tons N/år	59	-1,7 tons N/år
		2012	3,0 tons N/år	73	-1,1 tons N/år

Dambrug

Der er i henhold til vandplanen 16 dambrug i oplandet til Nissum Fjord, hvoraf de 13 afleder til Felsted Kog, mens de resterende afleder til Mellem- og Yderfjorden. Det fremgår af vandplanen, at " *Udledningen fra ferskvandsdambrugene i Hovedvandopland Nissum Fjord er siden midten af 1990'erne forblevet stort set uændret, men fra 2005 og frem til 2015, nedlægges og ombygges en del dambrug, med store reduktioner af den organiske udledning, mindre reduktion i fosforudledningen, men stort set ingen reduktion i udledningen af kvælstof. Årsagen til dette er, at der i forbindelse med moderniseringer og etablering af forbedret rensning på dambrugene, ofte gives tilladelse til et større foderforbrug, og at fodermengden ofte sælges til andre dambrug, når dambrug nedlægges.*" På baggrund heraf vurderes det, at N-tilførslen fra dambrug til Nissum Fjord samt deloplandet til Felsted Kog vil være relativt uændret.

Regnvandsbetingede udløb

I forhold til de regnvandsbetingede udløb forventes udledningerne herfra at stige som følge af, at fælleskloakerede områder ændres til separatkloakerede områder. Disse ændringer forventes imidlertid, at være af mindre betydning i forhold til udledningerne fra f.eks. renseanlæg.

Spredt bebyggelse

I forhold til den spredte bebyggelse foregår der en løbende ændring af direkte udledninger til godkendte nedsivningsanlæg, hvilket forventes at reducere udledningen til

recipienten. I de undersøgelser, der foreligger, reduceres udvaskningen med ca. 85 % ved anvendelse af nedslivningsanlæg i forhold til den direkte udledning. Disse tal er baseret på lerjorde, hvorfor de ikke umiddelbart kan overføres til de lette sandede jorde i oplandet til Felsted Kog, men de illustrerer, at udviklingen vil medføre en reduceret udledning fra den spredte bebyggelse. Herudover kloakeres der løbende nye områder i det åbne land, hvorved spildevandsrensningen til stadighed forbedres.

Ad. pkt. 1C)

Som udmøntning af vandplanerne er der planlagt et vådområde i oplandet til Felsted Kog med et forventet reduktionspotentiale på 40 tons N. Da Holstebro Kommune har vurderet, at dyretrykket ikke er stigende i oplandet til Nissum Fjord, herunder Felsted Kog, er det Holstebro Kommunes vurdering, at der ikke er inddraget initiativer, der er gennemført med henblik på at opfylde vandplanlægningen efter miljømålsloven i opgørelserne under pkt. 1A og 1B.

Appendiks 2 - Natura 2000-vandopland Venø Sund - status for udpegningsgrundlag samt forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund står i forbindelse med Venø Sund, der er udpeget som Natura 2000 område N62 på baggrund af EF-habitatområde (H55) og EF-fuglebeskyttelsesområde (F40) - Venø og Venø Sund.

SMV-analysen⁹ for Venø Sund og Venø (Natura 2000-område nr. 62, Habitatområde H55, Fuglebeskyttelsesområde F40) anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Strandenge i området, da langt den overvejende del er afgræsset og har gunstig naturtilstand.
- Kalkoverdrev, da kvælstofbelastningen ligger under naturtypens tålegrænse og det kortlagte areal har høj strukturtilstand.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Lagune, bugt og rev primært pga. for stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.
- Klithede, tør hede og surt overdrev fordi laveste enden af tålegrænseintervallet for kvælstofdeposition er overskredet på hele arealet.
- Lysbuget knortegås, hvinand, toppet skallesluger, stor skallesluger pga. for stor belastning med næringsstoffer i fjorden, forstyrrelse m.v.
- Klyde pga. lav og meget sårbar ynglebestand i området.

Prognosen er ukendt for:

- Enårig strandengsvegetation, stavsild, spættet sæl og dværgterne pga. manglende kendskab til naturtypens/arternes forekomst i området.

Den primære påvirkning af Natura 2000-område (N62) fra udvidelser af husdyrbrug i Holstebro Kommune sker gennem udvaskning af næringsstoffer ved udbringning af husdyrgødning på husdyrbrugets udbringningsarealer. Projektet vurderes primært at kunne påvirke større lavvandede bugter og vige (1160) samt rev (1170). Prognosen er ugunstig pga. for store tilledninger af næringsstoffer fra land, og næringsstofbelastning af de marine områder udgør en alvorlig trussel. Venø Sund og Venø Bugt er som resten af Limfjorden påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land. Dette resulterer i nedsat sigtdybde, bl.a. forringede forhold for ålegræssets dybdeudbredelse. Bundfaunaens sammensætning er ligeledes påvirket af den høje næringsstofbelastning. Dermed påvirkes også fødegrundlaget for lysbuget knortegås og hvinand, der henholdsvis lever af bundplanter og -invertebrater. Toppet- og stor skallesluger, der begge primært lever af fisk, påvirkes også negativt.

Oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er ikke udpeget som fosforfølsomt område i miljøstyrelsens kortværk, men idet prognosen for Venø Sund er ugunstig pga. for stor tilledning af næringsstoffer fra land, så vurderer Holstebro Kommune at der skal foretages en vurdering konkret vurdering af både fosfor- og nitratudvaskningen. Området Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er af Holstebro Kommune ikke vurderet at være et lukket område.

Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk ammoniakpåvirkning, behandles disse ikke i indeværende miljøgodkendelse, da afstanden fra

⁹ Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

Holstebro Kommunegrænse og til Natura 2000-området er over 6 km, hvorfor ammoniakdepositionen fra projektet ikke vurderes at kunne medføre væsentligt forringelser i udpegningsgrundlaget.

Deloplandet Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund udgør en del af Hovedvandopland 1.2 Limfjorden. Ifølge Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedvandopland Limfjorden⁹ er miljømålslovens miljømål "god tilstand" - bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet - ikke opfyldt i området. Yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Samlet kan det konkluderes, at Natura 2000-udpegningsgrundlaget for området er negativt påvirket af fosfor- og nitrattilledningen.

Nitrat - Vurdering af forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter

Det er i henhold til miljøstyrelsens vejledning en forudsætning, at

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) er der andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

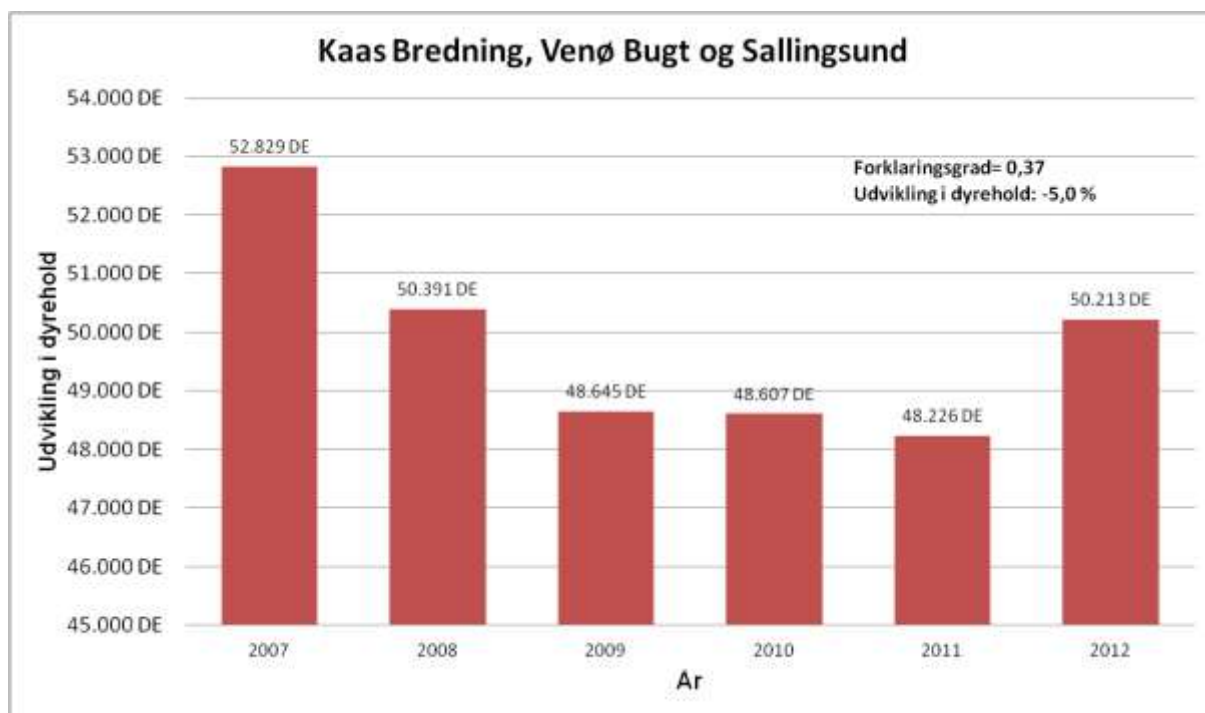
AD pkt. 1A)

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at dyreholdet i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund har været faldende i perioden 2007-2012. Holstebro Kommune vurderer derfor, at forudsætning 1A er opfyldt, jvf. nedenstående redegørelse.

Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er offentliggjort af Miljøstyrelsen den 28. februar 2013. De anførte produktionstal kan variere fra Miljøstyrelsens datasæt, da Holstebro Kommune kan korrigere datasættet for fejl¹⁰ i f.eks. CHR-data eller lokale forhold, der kan have stor betydning i mindre oplande.

¹⁰ Data i CHR skal indberettes for antal dyr på stald for f.eks. svin, kyllinger og mink. I samarbejde med Conterra Aps har en række kommuner indberettet åbenlyse fejl, såsom produktion, hvor den årlige produktion er angivet, eller hvor hvalpe er anført i stedet for avlsdyr. Når en sådan fejl konstateres, så foretager Conterra Aps en korrektion af fejlen i dataserien for hele perioden siden 2007.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning skal kommunen ikke anvende lineær regression, hvis forklaringsgraden er mindre end 0,5. Af figur 2 fremgår det, at forklaringsgraden for den lineære regression er under 0,5 for Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund, hvorfor udviklingen i dyrehold vurderes på baggrund af en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår i forhold til 2007.

Figur 2. Udviklingen i dyrehold i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning i perioden 2007-2012 med angivelse af forklaringsgrad samt den absolutte udvikling i dyreholdet i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund.

I perioden fra 2007 til 2012 er antallet af producerede DE i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund faldet med 5,0 %. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at udvikling i antallet producerede husdyr i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund er faldende. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau for Felsted Kog er opfyldt.

Ad pkt. 1B)

Samlet er det Holstebro Kommunes vurdering, at der ikke har fundet en øget nitratudledning sted for andre kilder i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Sallingsund i perioden 2007 til 2012, jvf. nedenstående redegørelse.

I henhold til forslag til vandplanen for Limfjorden er fordelingen af andre kilder til nitratudledning til Limfjorden primært bestående af renseanlæg (45 %), dambrug (23 %), regnbetingede udløb (13 %), spredt bebyggelse (13 %) og industri (6 %).

Renseanlæg

Renseanlæg er efter landbruget, den næststørste udleder af nitrat til Limfjorden. Der er 12 renseanlæg, der har udledninger til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund.

På baggrund af oplysningerne i WINSPV har Holstebro Kommune foretaget en beregning af kildeudledningerne fra renseanlæggene i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Punktkildeudledninger fra renseanlæg i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund er i perioden 2007 til 2012 faldet fra 37,0 tons/år til 16,7 tons/år, jvf. tabel 2.

Tabel 2. N-kildeudledning fra renseanlæg beliggende i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Data er baseret på registreringer i WINSPV for perioden 2007 til 2012.

Opland	Delopland	År	Total	Indekseret	Ændring i kildeudledning
		2007	37,0 tons N/år	100	0,0 tons N/år
Limfjorden	Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund	2008	26,5 tons N/år	71	-10,6 tons N/år
		2009	25,8 tons N/år	70	-11,2 tons N/år
		2010	24,8 tons N/år	67	-12,3 tons N/år
		2011	20,9 tons N/år	56	-16,2 tons N/år
		2012	16,7 tons N/år	45	-20,3 tons N/år

Dambrug

Der er i henhold til forslag til vandplanen 4 dambrug i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Der sker i disse år en løbende ombygning til recirkulerede dambrug. Recirkuleringsanlæg har generelt en positiv indvirkning på biologisk mangfoldighed og vand, idet forureningen af vandløb og søer, og kystområder reduceres. Der forventes derfor ikke en forøgelse af næringsstofudledningen fra dambrug i perioden 2007-2012. Herudover sker der hyppigt det, at foder mængden ofte sælges til andre dambrug, når dambrug nedlægges. På baggrund heraf vurderes det, at N-tilførslen fra dambrug i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund vil være relativt uændret.

Regnvandsbetingede udløb

I forhold til de regnvandsbetingede udløb forventes udledningerne herfra at stige som følge af, at fælleskloakerede områder ændres til separatkloakerede områder. Disse ændringer forventes imidlertid, at være af mindre betydning i forhold til udledningerne fra f.eks. renseanlæg.

Spredt bebyggelse

I forhold til den spredte bebyggelse foregår der en løbende ændring af direkte udledninger til godkendte nedsivningsanlæg, hvilket forventes at reducere udledningen til recipienten. I de undersøgelser, der foreligger, reduceres udvaskningen med ca. 85 % ved anvendelse af nedsivningsanlæg i forhold til den direkte udledning. Disse tal er baseret på lerjorde, hvorfor de ikke umiddelbart kan overføres til de sandede jorde, men de illustrerer, at udviklingen vil medføre en reduceret udledning fra den spredte bebyggelse. Herudover kloakeres der løbende nye områder i det åbne land, hvorved spildevandsrensningen til stadighed forbedres.

Ad. pkt. 1C)

Som led i udmøntning af vandplanerne er der Holstebro, Skive, Morsø og Stuer Kommuner i gang med forundersøgelser af fem vådområdeprojekter i oplandet til Venø Bugt, Kaas Bredning og Sallingsund. Holstebro Kommune vurderer ikke, at der

er inddraget initiativer, der er gennemført med henblik på at opfylde vandplanlægningen efter miljømålsloven i opgørelserne under pkt. 1A og 1B.

Appendiks 3 - Natura 2000-vandopland Skive Fjord, Lovns- samt Risegårde Bredning - status for udpegningsgrundlag samt forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Lovns Bredning er udpeget som del af Natura 2000-område (N30) på baggrund af EF-habitatområde (H30) og Fuglebeskyttelsesområde (F14)¹¹.

Skive Fjord og Lovns Bredning Fjord er bestående af bassiner, der er mere eller mindre afsnørede, og fjordene vurderes som værende en lukkede.

SMV-analysen¹² for Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested, Nørre Ådale samt Skravad Bæk (Natura 2000-område nr. 30, Habitatområde H30, Fuglebeskyttelsesområde F14) anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- De meget små arealer, der indtil videre er kortlagt af naturtyperne næringsrig sø pga. veludviklet vegetation.
- Grøn kølleguldsmed på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbene.
- Bæklampret, dette dels på baggrund af en faglig vurdering af vandløbskvaliteten i de pågældende vandløb dels på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbene.
- Odder, dette dels på baggrund af viden om artens forekomst inden for området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling i Jylland de seneste år.
- Sangsvane, hvinand og hjejle. Arterne vurderes at have stabile eller stigende rastebestande i området.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- De 4 marine naturtyper primært på grund af stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.
- Strandengene primært på grund af tilgroning med høje græsser og urter på en del af arealet.
- De meget små arealer, der indtil videre er kortlagt af naturtypen søbred med småurter, kransålgelge-sø og brunvandets sø fordi højeste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet.
- Våde og tørre heder og enekrat og på grund af at den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-belastning er overskredet samt for tørre heders vedkommende problemer med tilgroning i vedplanter.
- Tørt kalksandsoverdrev og kalkoverdrev da typernes arealer generelt er små og fragmenterede.
- Surt overdrev da laveste ende af tålegrænseintervallet for Nbelastning er overskredet og der er problemer med tilgroning med vedplanter.
- Arealer med tidvis våd eng på grund af afvanding, samt at laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet for langt den overvejende del af arealet.
- Arealer med nedbrudt højmosse, hængesæk, tørvelavning, kildevæld og rigkær på grund af uhen-sigtsmæssig/dårlig hydrologi, tilgroning med vedplanter, invasive arter og fordi den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet for alle eller næsten alle arealer og den højeste ende af tålegrænseintervallet er endvidere overskredet for hele eller næsten hele arealet af nedbrudt højmosse, hængesæk og tørvelavning.
- De 6 skovtyper da næringsstofbelastningen fra luften overskrider øverste ende af tålegrænseintervallet for skovnaturtypearealerne.
- Kildevældsvindelsnegl, blank seglmos og gul stenbræk på grund af udtørring af levesteder, tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter, den laveste ende af tålegrænseintervallet for kvælstofbelastning på levestedet er overskredet og fragmentering af egnede levesteder.

Prognosen er ukendt for:

- Strandvold med enårige planter, strandvold med flerårige planter, kystklint/klippe, enårig strandengsvegetation, urtebræmmer pga. manglende kendskab til naturtypernes udbredelse og tilstand.

¹¹ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

¹² Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

- Stor kærguldsmed (er ikke fundet i Jylland siden 1937) og dermed manglende kendskab til artens udbredelse
- Stavsild (fundet i få ex. ifm. fiskeundersøgelser i Limfjorden), flodlampret (kun få og udokumenterede observationer i området) og damflagermus pga. manglende kendskab til artens forekomst i området.
- Det eneste kendte areal med klithede i området, på grund af manglende kendskab til naturtypens forekomst og udbredelse i område.
- De ikke kortlagte søer og naturtypearealer i området, herunder alle de større søer over 5 ha, pga. manglende kendskab til deres forekomst og tilstand.
- Vandløb pga. mangelfuldt kendskab til deres tilstand i området.
- Stor vandsalamander på grund af manglende kendskab til artens udbredelse i området.
- Spættet sæl da artens forekomst i området er ustabil og utilstrækkeligt kendt.
- Toppet skallesluger og stor skallesluger på grund af meget fluktuerende bestande i området.

Deloplandet Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning udgør en del af hovedvandopland 1.2 Limfjorden i Miljøministeriets forslag til vandplan. Ifølge Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedvandopland 1.2 Limfjorden er miljømålslovens miljømål "god tilstand" - bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet - ikke opfyldt i området. Samlet vurderer Holstebro Kommune derfor, at enhver yderligere tilførsel af kvælstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Nitrat - Vurdering af forudsætninger for anvendelse af husdyrlovens beskyttelsesniveau

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter

Det er i henhold til miljøstyrelsens vejledning en forudsætning, at

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) er der andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

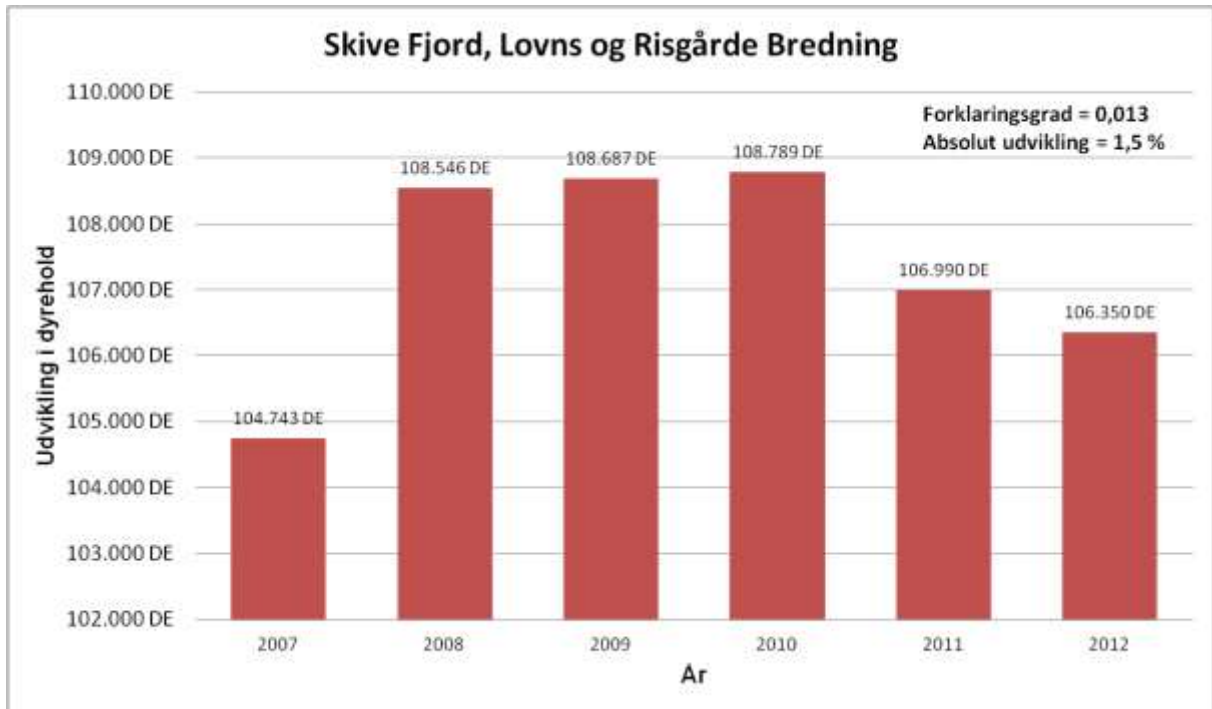
AD pkt. 1A)

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at dyreholdet i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning har været stigende i perioden 2007-2012. Holstebro Kommune vurderer derfor, at forudsætning 1A er ikke opfyldt, jvf. nedenstående redegørelse.

Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er offentliggjort af Miljøstyrelsen den 28. februar 2013. De anførte produktionstal kan variere fra Miljøstyrelsens

datasæt, da Holstebro Kommune kan korrigere datasættet for fejl¹³ i f.eks. CHR-data eller lokale forhold, der kan have stor betydning i mindre oplande.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledning skal kommunen ikke anvende lineær regression, hvis forklaringsgraden er mindre end 0,5. Af figur 3 fremgår det, at forklaringsgraden for den lineære regression er under 0,5 for Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning.

Figur 3. Udviklingen i dyrehold i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning i perioden 2007-2012 med angivelse af forklaringsgrad samt den absolutte udvikling i dyreholdet i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning.

I perioden fra 2007 til 2012 er antallet af producerede DE i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning steget med 1,5 %. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at udvikling i antallet af producerede husdyr i oplandet til Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning er stigende. Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau for Skive Fjord ikke er opfyldt.

Det kan derfor kun meddeles miljøgodkendelse, hvis udvaskningen fra det ansøgte projekt i oplandet ikke overstiger nitratudvaskningen svarende til et plantebrug, dvs. et standard planteavlssædskifte (S1/S3), hvor der udelukkende gødes med mineralisk gødning (handelsgødning).

På baggrund af ovenstående er pkt. B og C i Miljøstyrelsens vejledning ikke vurderet nærmere, da det ikke vil ændre på ovenstående konklusion.

¹³ Data i CHR skal indberettes for antal dyr på stald for f.eks. svin, kyllinger og mink. I samarbejde med Conterra Aps har en række kommuner indberettet åbenlyse fejl, såsom produktion, hvor den årlige produktion er angivet, eller hvor hvalpe er anført i stedet for avlsdyr. Når en sådan fejl konstateres, så foretager Conterra Aps en korrektion af fejlen i dataserien for hele perioden siden 2007.